

DOMOLJUB

Izhaja vsak šetrtrek. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 8 K 00 vin., za Ameriko in druge tuje države 5 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 51.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1910.

Leto XXIII.

Dunajska politika.

Ministri na Dunaju so cesarju izročili prošnjo, naj jih pusti iz službe. Cesar je ustregel prošnji, samo to je naročil, naj še toliko časa opravljajo svoje posle, dokler ne imenuje novih. Ta reč se vrši tako, da cesar določi sam ministrskega predsednika in ta predlaga cesarju druge ministre. Pravijo, da bo sedanji ministrski predsednik baron Binert iznova poklican za ministrskega predsednika, da bo pa pač večino sedanjih ministrov pobrala slana in da bo namestu njih treba novih mož.

Proti vladi, ki je sedaj odstopila, so se borili tudi naši poslanci. Držati se ni morala, ker ni imela trdne večine. Pravzaprav je samo pet glasov večine imela zase. Če se pomisli, da so med temi glasovi trije ministrski, potem se pač mora reči, da se tako ne da vladati. Držala se je tako dolgo edino zato, ker se večina poslancev v državnem zboru boji razpusta. Med temi so tudi socialni demokratje. Kadar je vladi trda šla, pa je po svojih zaupnikih raztrosila med poslanci novico, da bo državni zbor razpuščen, če se to in to ne sklene. To zdravilo je pomagalo. Pred novimi volitvami imajo vse stranke velik strah. Krščanski socialci niso edini med seboj; zato gredo pač neradi v volivni boj, kjer jih čaka strastna vojska vseh liberalnih strank in socialnih demokratov, ki so ji komaj kos, če vsi krepko pritegnejo, nikakor pa ne, če se rokavijo med seboj.

Nemški liberalci imajo v socialnih demokratih po nemških mestih nevarne tekmece. Mladočehi se boje radikalcev in tako gre strah od ene stranke do druge. Tudi našim liberalcem se zvežijo lasje, če le slišijo o novih volitvah. Kakor je dolg in širok bi zletel

Ploj in ž njim vred molčeči Roblek; tudi goriški Štrekelj je zdaj prvič in zadnjič na Dunaju in bela Ljubljana bi ravno tako nikdar več ne poslala Hribarja prevračat kozolce v državni zbor. Po Dalmaciji bi tudi nove volitve znatno izpremenile politične razmere.

Slovenska Ljudska Stranka je poleg čeških radikalcev in češke kmečke stranke edina, ki se razpusta in novih volitev prav nič ne boji, ker bi ž njimi gotovo mnogo pridobila. Naslanja se na zaupanje svojih volivcev, ki stoje neomajno kakor skale naših planin. To zaupanje je moč naših poslancev. Nanj operti delajo lahko politiko po svojem prepričanju, ne oziraje se ne na desno, ne na levo. Stranke, ki nimajo tako utrjenih, zvestih pristašev, se morajo ravnati po vetru; odvisni so od nasprotnega časopisja, od javnega mnenja, ki ga jim delajo sovražniki in zato cincajo zdaj sem, zdaj tja. Slovenski poslanci v zvezi s štirimi dalmatinskimi prijatelji in somišljeniki pa poznajo samo en ozir, namreč blagor svojega ljudstva. Za tem gredo na podlagi svojih krščanskih načel, kakor za zvezdo vodnico. Zato je tudi njihova pot ravna in njihovo delo častno in čisto.

Neposredni vzrok, da je morala odstopiti Binertova vlada, so bili gališki kanali. Državni zbor je že pred osmimi leti sklenil zakon, da se skupljejo na severu naše države med velikimi rekami kanali, po katerih se bo prevažalo blago cenejše in obilnejše, nego po železnica. Najvažnejši so tisti, kateri naj bi se skupali v Galiciji, da bi vezali en konec te velike dežele z drugim. Cesar je ta zakon potrdil, toda kanalov vendar ni hotelo biti. Vse vlade so se namreč izgovarjale, da država nima denarja in da bi bili predragi. Ko je bil finančni minister Bilinski še navaden poslanec, je ves gorel za ga-

liške kanale, ko je pa postal minister, ni hotel o njih ničesar slišati. Poljski poslanci so ob volitvah svojim volivcem obetali, da bodo najprej skrbeli za kanale. Dolgo časa so dregali tajno in pritiskali na vlado. Ko pa vse to ni nič izdalo in ko so se prepričali, da od sedanje vlade kanalov ne dobe, so ji napovedali boj. Zato je morala seveda vlada odstopiti. Poljskih glasov je veliko in brez njih v sedanjih razmerah ne izhaja nobeno ministristvo. Binert je šel vsled tega k cesarju in ga prosil, naj odpusti njegovo vlado iz službe.

Kaj bo zdaj? Nova vlada, ki bo imenovana skoraj gotovo v prvi polovici meseca januarja, bo morala iskati večine. Vsled tega ji bo treba glede na kanale izpremeniti dosedanje stališče. Glavna reč pa je, kaj poreko stranke. Gališki kanali bodo pravzaprav koristili samo Galiciji. Poslanci iz drugih dežel ne morejo kar meniti nič, tebi nič biti zadovoljni, da se za Galicijo izda nekaj sto milijonov državnega denarja. Zato je edino prava pot tista, katero je nastopil že kranjski deželni zbor, ki je soglasno izjavil, da se mora dati naši domovini primerna odškodnina, če se začno kopati gališki kanali.

Trdi se sicer, da so planinske dežele dobile novo državno železnico v Trstom, toda ta železnica koristi tudi severnim deželam in vrh tega imajo nekatere planinske dežele, zlasti pa Kranjska, ubogo malo od nje, velik del celo znatno škodo, ker je brez dvojbe tudi vsled nove državne železnice promet na južni železnici padel, in so tudi vsled tega silno poskočile železniške cene na južni železnici.

Naši poslanci bodo gotovo storili svojo dolžnost. Podpirati bi mogli samo vlado, ki bi bila vsem, tudi našemu narodu strogo pravična, ki bi upoštevala zanemarjenost naše domovine in

ji v korist cele države pomagala na noge, in ki bi ji za gališke kanale zagotovila znatno odškodnino.

Političen pregled

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR. PADEC BINERTOVE VLADE.

Kaj, da je res sfrčala enkrat Binertova vlada, tista vlada, ki je bila posebno Slovencem vedno in pri vsem tako krivična in našim koristim tako nasprotna? — tako bo vprašal marsikak vnet »Domoljubov« čitatelj, ki je zlasti v »Političnem pregledu« marljivo in z zanimanjem zasledoval ves tok državnozborske politike in našega ustavnega življenja ter boj naših poslancev »Slovenskega kluba« za pravice in koristi našega ljudstva. Kako je prišel nad Binertovo vlado polom, poročam ob kratkem vso »storjo« tega posebnega dogodka. »Domoljub« je poročal že o celih vrstah raznih zadreg in udarcev, ki jih je skupila Binertova vlada v parlamentu zlasti od strani velike opozicijske »Slovenske Jednote«, ki je delo našega bistroumnega političnega in narodnega voditelja dr. Šusteršiča, ter od strani v skrajni opoziciji napram tej vladi stoječega »Slovenskega kluba«. A trdoživa krota, hočem reči Binertova vlada, si navadno ni hotela veliko storiti iz teh stisk in zadreg in udarcev, temuč se skušala vzdržati na vsak način čim najdalje na vladnem vozičku. A ta voziček je v svojem diru skočil s tira in na vozičku drdrajoča vlada zletela z vozička, po domače povedano: vlada je morala odstopiti. To pa je prišlo tako. V soboto, 10. grudnia je zadel vlado tak udarec, da jo je pobil. Povedali smo že in vsak vé, kako malo časa do Božiča je bilo zbornici še na razpolago, da bi mogla rešiti toliko nujnega dela. Binertova vlada je bila radi pravočasne rešitve zborničnega nujnega dela seveda kaj nerвозna in vznemirjena, pa je lepo silila in dregala v sršenovo gnezdo, a v svoji nervoznosti ni utegnila pomisliti, da bi jo utegnili pri tem pošteno izkupati. Pa jo je res. Zadnjič sem omenil, da je navadno v zbornici bilo prav malo poslancev. Češki radikalni poslanci so povzročili hrup, ker je bil zbornični predsednik Pataj ravnal nekaj proti zborničnemu poslovniku. Češki radikalec Kalina je predlagal, naj se seja zaključi, predsednik je ta predlog prezrl, ga ni dal na glasovanje, kakor je to po poslovniku, in prešel kar preko predloga na volitev glavnih govornikov o bančni predlogi; v zbornici je bilo takrat 15 poslancev. Češki radikali so uprizorili z razbijanjem po klopih in mizah hrupno obstrukcijo ter delali vrišč, da ni bilo mogoče čuti govornika. Pataj zato prekine sejo in se pogaja s češkimi radikali, a ti zahtevajo, naj se glasuje o njihovem

predlogu. Pri glasovanju se je izkazalo, da je bilo v zbornici le 82 poslancev, da je torej seja nesklepčna. Predsednik jo je moral zaključiti. Patajevo postopanje je povzročilo tudi pri drugih strankah razburjenje, zlasti pri demokratih. Poleg še enega ministra je bil navzoč tudi ministrski predsednik Binert in se je jako pikro pritoževal, da ni bilo pri seji navzočih toliko članov sedanje vladne večine, ker vlada na tak način ne bo mogla rešiti pravočasno svojega nujnega delovnega vzporeda. Da bi bila državnozborska seja sklepčna, bi bilo moralo biti v zbornici vsaj 100 poslancev. Poslanci opozicije so bili seveda odšli pred glasovanjem iz zbornice, ker opozicija ni dolžna skrbeti za sklepčnost zbornice, temveč za to so dolžne skrbeti vladne stranke. In ta vladna blamaža je velikega pomena zato, ker so bili zapustili zbornico ob glasovanju tudi Poljaki. In dosedanja, sedaj ranjaka Binertova vlada se je vzdržala dozdej zgolj le s pomočjo podpore Poljakov, ki so pa prejemale za to le prav slabo hvalo. Poljaki sami tudi niso bili zadovoljni z Binertovo vlado. Želeli so, da sprejme v vladno večino tudi »Slovensko Jednoto«, a vlada si tega ni upala iz strahu pred Nemci. Poljaki so tudi zahtevali od vlade, naj se izvrši zakon glede vodnih kanalov v Galiciji, sklenjen od zbornice in potrjen od cesarja že leta 1901, a vlada je izjavila, da kanalov ne bo gradila. To je bilo Poljakom slednjič le dovolj, da so slednjič, čudno, tudi oni zapustili vlado in stopili proti nji v opozicijo. Binertu je zaprčela huda, začel je prositi, moledovati, rotiti, pritiskati na voditelje Poljakov, naj ne pripravijo vlade v krizo v tem sedanjem »drenovem« položaju, ko treba tako nujno rešiti začasni državni proračun in tako pereče češkonemško vprašanje; apeliral je na lojalnost Poljakov. A to pot niso imela vsa ta sredstva uspeha pri Poljakihi zlasti še, ker so bili zelo nevoljni na svojega člana, finančnega ministra Bilinskega, ker je le-ta v zadevi kanalov, ki jih poljsko ljudstvo zahteva, zastopal Binertovo odklanjajoče stališče! Ves polomljen in potr je moral Binert ob 1. uri popoldne na silno težavno in hudo pot, iti k cesarju in mu podati izjavo, da ne more nikakor več voditi vlade, ker je prišel ob vladno večino, in prositi cesarja, naj potrdi odstop Binertove vlade. In cesar je odstop vlade sprejel, a vendar poveril sedanjemu Binertovemu ministrstvu vodstvo vladnih poslov, dokler se ne sestavi nova vlada, kar se bo zgodilo do sredi prosinca.

Sodba o položaju. V slovanski, zlasti češki opoziciji je napravila ta rešitev, samo začasno, vladne krize najslabši vtis. Voditelji opozicije odkrito izjavljajo, da se gre tu le zgolj za navidezen odstop vlade, da je odstopila le z namenom, da se rešijo državne potreščine v odstopnem stanju Binertove vlade, ker si jih drugače ni upal in ni znal pravočasno rešiti. Čehi in Slovenci sodijo, da se z odstopom in začasno

vlado sedanjega ministrstva ni spreminil politični in parlamentarni položaj. Čehi, združeni v skupnem »Češkem klubu«, ne zavzamejo zmernejšega stališča in politike dotlej, dokler se ne ustanovi vlada, ki ji bodo češki poslanci zaupali. Češko časopisje popolnoma upa, da bo sedaj končan v Avstriji Slovanom sovražni način vladanja.

USPEH »SLOVENSKEGA KLUBA« V PRORAČUNSKEM ODESKU.

»Slovenski klub« je s svojim modrim, dobro premišljenim postopanjem glede proračunskega provizorija (začasnega proračuna), v vsej politični javnosti vzbudil največje občudovanje. Dr. Šusteršič je napravil potezo, o kateri mora vsak, tudi nasprotnik priznati, da je bila mojstrska. Stvar pa je bila ta: »Slovenski klub« je bil v svoji seji sklenil, da bodo člani kluba v proračunskem odseku glasovali zoper proračun s pridržkom, da je v slučaju, če bi laški poslanci, ko se njihovo vseučiliško vprašanje odgodi in odstavi z dnevnega reda, stopili v opozicijo, da je torej dolžnost Slovencev, ono verzel, ki bi na ta način nastala v večini (Lahi so bili namreč vedno v večini in zoper Slovence), na ta način izpopolniti, da se glasovi, ki bi še manjkali za srečanje začasnega proračuna, nadomeste z njihovimi. Obenem je »Slovenski klub« pooblastil svoja člana proračunskega odseka, Gostinčarja in dr. Korošca, naj podasta tu izjavo v tem smislu. Ko je večina na predlog nemškega člana večine res dejala z dnevnega reda predlogo glede laškega vseučilišča, so laški poslanci res začeli opozicijo in glasovali proti proračunu; in tako je nastopil pridržek, ki ga je bil storil »Slovenski klub« pri svojem sklepu, in zato so sklenili slovenski poslanci glasovati za začasni proračun zato, ker je večina brez ugovora prišla in sprejela stališče Slovencev, da naj se odstavi predloga o laškem vseučilišču sploh z dnevnega reda, in je na ta način večina sama pomagala uveljaviti opozicijsko stališče naših poslancev, katerih poletna obstrukcija in sedanja opozicija v proračunskem odseku, je imela in ima samo ta namen, (kakor že omenjeno), da se zavleče vprašanje glede laškega vseučilišča toliko časa, da se vlada pri tem tudi ozira na naše vseučiliške zahteve in jih primerno, ugodno reši!

VOLITVE V DELEGACIJE

so se vršile pretekli četrtek. Za Kranjsko je izvoljen dr. Šusteršič, za namestnika poslanec Pogačnik, za Goriško Fon, za Štajersko oba delegata Nemca, ki jih je volil tudi Ploj s svojimi pristnimi »Plojevci«. Delegacije bodo zborovale v Pešti, otvori jih cesar 28. t. m., zborovale bodo še naslednji dan in rešile začasni skupni proračun.

Državni zbor nameravajo sklicati 12. prosinca, če ga bodo res, povemo — drugo leto!

Mir ljudem na zemlji!

Angelsko petje se sliši v višavi,
Gloria, Slava! Bogu se glasi.
Mir se oznanja ljudem po širjavi,
mili Zveličar nocoj se rodi.

Bodi češčeno, o Dete preblago;
samo ljubezen do nas te rodi!

Radost oznanjam, nikar se ne bojte!
čudo neskončno nocoj se godi.
Rojen Zveličar je, molit ga pojte,
v jaslicah revnih na slamci leži.

Bodi češčeno, o Dete preblago;
samo ljubezen do nas te rodi!

Mila novica pastirje prevzame,
k jaslicam naglo vsi skupaj hité.
Najdeno detece srca jim vzame,
v dar mu podajo spokorno srce.

Bodi češčeno, o dete preblago;
samo ljubezen do nas te rodi!

LISTEK

Romarica.

Povest iz naroda.

Spisala M. Buol. — Poslovenil o. Veselko Kovač.

(Dalje.)

Bilo je lepega poletnega večera. Na skalnem temenu in globokih razpokah visokih Dolomitov je še na debelo ležal lanski sneg. Srednje pogorje je pa že zelenelo. Prijeten veter je vel po dolini. Ta naravna krasota je zvalila po dokončanem delu Potočnikova »fanta«, sina Romana in vrlega pomočnika Kandida vun na prosto, na izprehod po prijazni poti, ki se vije po travniku tja proti Toblahu.

Čez dober četrt ure sta dospela na državno cesto in krenila nazaj proti domu.

Nedaleč od trga jima je prišla nasproti ženska postava. Pod pazduho je imela dežnik, v roki pa majhno culo. Videti je bilo, da je namenjena daleč.

»Ta je pa pozna,« je opozoril Roman svojega spremljevalca. Toda v istem trenutku je vzkliknil Kandid:

»Za božjo voljo, to je Silvestrova Micika!«

In res je bila Micika.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« ju je pozdravila Micika bližajoč se jima. A namesto da bi ji odzdravil, ji je zastavil Kandid pot rekoč:

»Za božjo voljo, kam pa greš?«

»Na božjo pot,« je veselo odgovorilo dekle.

»Ali se ti meša? Ali ne vidiš, da je solnce že za gorami? — Kam si pa prav za prav namenjena?«

»K Materi božji v Zagorju.«

Nikar se ne šali!« je opomnil Roman, toda ona je pristavila resno:

»Dobro vem, da bom morala hoditi do zore; pot je dolga. — S krajšimi božjimi poti sem že nekaterikrat poizkušala, a brez uspeha. Mati božja pa mi mora pomagati, prej jo ne neham prositi.«

»Pa sama hočeš iti? Vso noč sama?« se je milosrčno čudil Kandid.

»Ne skrbi! Domači vedo, da grem in jim je prav,« mu je odvrnila ona. — Potem je pa pristavila prijaznejše:

»Veš, sama grem samo do Gorice. Od tam pojde namreč nocoj zaobljubljena »kužna« procesija v Zagorje.«

»Same te ne pustim; rajši grem sam s teboj,« je rekel Kandid odločno.

Micika pa je smeje se odkimala:

»To bi bila lepa božja pot! — Z Bogom, mladeniča!« je še pristavila in šla svojo pot naprej.

Že je postajalo temno. Micika je veselo in urno hitela naprej. Na njeni levici so kipeli kvišku gorski velikani, kojih zobčasti grebeni so veličastno odsevali na jasnem nočnem nebesnem

svodu. Daleč naokoli je vladala grobna tišina. Le molitev samotne popotnice je motila nočno tihoto.

Kako vesela je bila Micika te sate, te krasne zvezdane noči! Zdelo se ji je, da hiti vsaka besedica njene molitve neovirana tja gor pred prestol nebeške Pomočnice, koje oddaljeno svetišče jo je s tako neodoljivo silo vleklo nase. Obenem se ji je v srcu vzbujala vesela nada, da se čudovito ozdravljena povrne k svojim. Obletavale so jo tudi misli o prihodnosti, pač nedolžne sanje njenega nepopačenega srca, sanje o tihem in delavnem življenju v sreči...

Tako je hitela Micika globoko zamišljena proti svojemu cilju, zdajpa-zdaj so zašepetale njene ustnice gorečo molitev v zahvalo, da jo angeli varih spremlja na samotni nočni poti.

Že je zagledala Gorico, cilj svojega potovanja, ko se ji je zazdelo, da čuje za seboj človeške korake. Ozrla se je nazaj in zdelo se ji je, da je v daljavi — cesta tvori namreč tu dobre pol ure hoda popolnoma ravno črto — videla moža, ki je stopal v isti smeri. Bil je podoben nekaki senčni prikazni, zakaj ko se je ozrla drugič, ga ni bilo več.

Dospela je do prvih hiš v vasi. V zvoniku je odbila ura polnoč. Kljub tako pozni uri je bilo vendar pol vasi na nogah. Cerkvena vrata so bila na stežaj odprta, na oltarju so gorele sveče: vaščani so bili pripravljeni na odhod.

Goriško »kužno« romanje ima svoj začetek v 17. stoletju. Takrat je tam strahovito razsajala črna kuga in stiskani vaščani so prvič romali k Materi božji v Zagorje. Komaj pa so Zagorjani zvedeli o njih nameri, so se takoj oborožili in zasedli gorski prelaz, čez katerega so morali iti. Bali so se namreč okuženja. Toda kaj se je zgodilo? Ko so romarji nič hudega sluteč med molitvijo in petjem dospeli na vrh sedla, so Zagorjani spali krog ognjišč, oni so pa brez zapreke in odpora šli naprej in prišli k Materi božji v Zagorje. Od tega dne ni kuga zahtevala v Gorici nobene žrtve več.

Odsihdob se vrši vsako leto v začetku poletja, ko so noči najkrajše, veliko romanje iz Gorice. Opolnoči se romarji vzdignejo. Dospelši o jutranji zori na gorski prelaz, zažgo par majhnih kresov v spomin na oni ogenj, ki je nekoč svetil njihovim pradedom, ko so prvič romali v Zagorje. Potem se deajo okoli ognjišč, da se malo okrepčajo in odpočijejo od molitve in hoje.

Tu na prelazu so opazili letošnji goriški romarji tuje dekle, sedeče na kamnu ob strani. Med tem, ko so se drugi pogovarjali, je dekle molčalo. Tudi grizljaj kruha ni vzela v usta. Njeno vedenje je vzbudilo pozornost romarjev. Ženske so se šepetajoče izpraševale in ugibale. Naposled je ena vstala, se približala neznanki ter jo prijazno vprašala, če ne želi morda kaj malega prigrizniti, da se malo pokrepča, zakaj pot bo še naporna in dolga.

»Gospod se morajo tudi postiti,« je odgovorila Micika in se ozrla na duhovnika, ki je sedel pri ognju in molil brenvir.

»O, gospod morajo maševati. To je kaj družega,« je ugovarjala Goričanka. »Nemara ste se pa zaobljubili, ker nečete ničesar zaužiti. Potem vas seveda ne bom nadlegovala.«

Med tem pogovorom se je zbralo okoli Micike že več romaric. Poizvedovale so, odkod prihaja.

»Iz Innichena?« so se čudile zaporedoma. »To je pa dolga pot. Gotovo imate kako posebno prošnjo!«

»Seveda jo imam,« je v odgovor Micika globoko vzdihnila.

»Nikar ne obupati, ljubo dekle,« jo je tolažila prijazna starka; »zagorska Mati božja rada pomaga, to lahko trdim iz lastne izkušnje. Ko sem bila v vaših letih, sem neprestano bolela. Vsak dan me je napadla druga bolečina. Ravno takrat sem služila v Zagorju in ni pretekla nedelja, da bi ne bila šla k Materi božji posebej potožiti svoje križe in težave. Enkrat pa — bilo je na praznik Marijinega rojstva, dobro se še spominjam, kakor da je bilo včeraj — ko sem prišla iz cerkve, sem opazila starega moža, ki je stal pred cerkvijo in me nagovoril: »Dekle, pozna se ti, da nisi zdrava.« — »Prav imate,« sem mu odgovorila, »toda pomagal mi ni še noben zdravnik.« — »Čakaj,« je odvrnil starec, »ti bom pa jaz pomagal.« — To rekši se je sklonil in utrgal malo cvetlico — taščica se imenuje — in mi naročil, naj pridno pijem zavrelico od takih rož. Zahvalila sem se mu ter odšla proti domu. Ko se sem pa po par korakih ozrla nazaj — pomislite — ni bilo nobenega človeka več na onem mestu. Naj reče kdo kar hoče, o tem ostanem trdno prepričana, da je bil ta mož angelj, ki mi ga je poslala nebeška Mati. Odkar sem rabila to zdravilo, sem popolnoma zdrava. Le pogledjte me! Kje ste še videli žensko, ki bi pri svojih oseminšestdesetih letih mogla iti še na tako težavno božjo pot?«

Micika se je nasmehnila. Zgodba, ki jo je pripovedovala ženica s tako živahnostjo, ji je dala novega poguma. »Molite zame,« je prosila Micika okoli stoječe in dobre Goričanke so ji to rado volje obljubile.

Solnce je plavalo že visoko na nebu, ko so romarji s križem na čelu procesije stopali v Marijino svetišče. Duhovnik je pristopil in pričel sv. mašo.

Do solz ginjena je klečala Micika med sveto mašo pred oltarjem in zdelo se ji je, da bo uslišana...

Ko je po maši večina romarjev šla iz cerkve, je vstala tudi ona, a ni šla vun, ampak začela je ogledovati zaobljubljene podobe, ki so tako mnogoštevilno visele po stenah.

Ženica, ki ji je na sedlu pripovedovala svojo zgodbo, jo je spremljala ter razlagala posamezne podobe. Micika je pazljivo sledila njenim zamolklim besedam in z rosnimi očmi zrla zanimive slike.

Kar naenkrat ji je postalo temno pred očmi. Onesvestila se je... Ko se je zopet zavedla, je ležala v majhni, z deskami obiti sobici; mislila je, da je doma. Le počasi se ji je vračal spomin.

Bila je v cerkvenikovi hiši. Cer-kvenikova žena ji je povedala, da so drugi romarji že odšli, ona naj pa se počije toliko časa, da dodobra okrevi.

Micika se je vzdignila. Hotela se je zahvaliti dobri ženi, toda beseda ji je zastala v grlu in oči so ji zalile solze.

V.

V delavnici mojstra Potočnika je bilo živahno. Dva učenca sta imela dosti opravka pri stružnici, eden je pa sta s ponvijo polno kleja poleg Romana, ki je vdelaval novi, lično izdelani omari, majhne predale. Poleg okna, na najbolj svetlem prostoru, je likal Kandid malo, z vloženo umetno risbo okrašeno mizico. Mojster, nekoliko upoginjen, postaren možiček, ne baš lepega, a tem duhovitejšega obličja, je pa sedel pri mizi globoko zamišljen v nek načrt. Zlobni protin mu je noge skoro popolnoma ohromil; a zato je pa imel še dober vid in spretne roke.

Jakob Potočnik je bil daleč naokoli najboljši mizar-umetnik. Delal je pa še vedno v starem slogu, ki se ga je naučil v mladih letih, ki je pa bil zdaj že zelo malo v navadi. Večkrat se je prepiral s svojim vrlim pomočnikom Kandidom radi okusa, ki ga je ta imel za gotški slog. Pa Kandid si ni dal dopovedati. Gotški oblok se mu je prikupil, da sam ni vedel, kako. Vsak prosti čas je porabil za risanje v »svojem« slogu. V duhu je že gledal, kako bo nastalo iz teh ličnih in pravičnih črt polagoma nekaj velikega: nov oltar za kolegatsko cerkev. Bil je namreč prepričan, da je vse, kar je koničasto, gotško, vse, kar je gotško, lepo, vse pa, kar je lepo, prikladno stari in častiljivi cerkvi njegove domačije.

Toda le tiho in skromno je sledil Kandid svojim idealom v umetnosti. Vkljub nesoglasju glede sloga je bil staremu Potočniku otroško udan. Že kot šolarček je nekoč rekel: »Jaz postanem mizar«; toda oče ni hotel o tem nič slišati; dejal je, naj le ostane doma in se priuči kmetiškemu delu, ker za rokodelstvo je učenca prevelika. Tedaj je pa posegel vmes mojster Potočnik in vzel dečka k sebi rekoč: »O učni se pogovorimo pozneje.« In od tedaj ni nihče več znil o tem. Potočnik ni nikoli rekel drugače kakor: »moja fant«, ali pa »moji otroci«, kajti s Kandidom ni ravnal niti boljše niti slabše kakor z Romanom in Veroniko.

»Hudir!« je naenkrat prekinil stari mojster globoki molk, ki je precej dolgo vladal v delavnici. To je bila pa tudi edina kletvica, ki so jo poznala Potočnikova usta. Obenem je poskočil s tako silo, da so mu očala odletela z nosa.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Vsem cenjenim
dopisnikom in naročnikom
„Domoljubovim“
vesele božične praznike

želita
uredništvo in upravnništvo.

Koliko novih naročnikov na »Domoljuba« si že dobil? Vsak resničen prijatelj našega ljudstva porabi božični in novoletni čas za to, da dela gaz katoliškemu časopisu tja, kjer ga še ni. Prepričani smo, da s tem napravi največ veselja božičnemu Detetu. Zato na delo tudi letos; naj ne bo hiše, kjer ne bi prejimali in radi gledali tedenskega gosta »Domoljuba«!

Kaj pa žene in dekleta? Od vas »Domoljub« pričakuje prav posebne podpore! Saj mu menda ne zamerite, da se vas je spomnil z »Našo gospodinjo«? Veliko sitnosti in stroškov je imel vsled tega, da vam je mogel tako postreči. Pa rad je to storil v trdnem prepričanju, da boste ravno ženske z znano svojo zgovornostjo in navdušenostjo največ storile za njegovo vsestransko razširjenje. Zato žene in dekleta, na delo tudi vé za svoje glasilo!

Česa se vsega boje. Ker so dijaki v mestih izpostavljeni največjim nevarnostim, da zabreduje v slabe družbe, so pričeli katehetje srednjih šol z Marijinimi družbami, da rešijo mladino kolikor je mogoče. Liberalci vabijo mlado dijaštvo na protiverske skrivne sestanke, katehetje pa v Marijino družbo. Kdo ima bolj prav? Gotovo, da slednji. A liberalcem, katerim so Marijine družbe že od nekaj trn v peti, so pričeli z vso silo gonjo proti njim. V »Narodu« napadajo na nečuten način katehete in raznašajo neresnice, da bi tako vzeli njihov vpliv. Tako početje je naravnost podlo, vidi se iz njega gnoloba liberalnega tabora. Kaj je njim mari za blaginjo mladine, gre se jim le za to, da bi jo spravili v liberalizem. Upamo, da bodo s takim pisanjem dosegli ravno nasprotno, saj kdor le ni slep, more iz takega postopanja spoznati, komu se sme mladina zaupati.

Nova agentura. Hribarjeva politika je vzela na Kranjskem ugled zavarovalnici »Slavia«, vsled česar ni kazalo drugega, kakor da se Hribar umakne. Ker pa brez agenture vendar

ne more biti, je prevzel prodajo šentjanškega premoga. Veliko karijero je naredil bivši župan stolnega mesta!

20 novih policijskih stražnikov dobi Ljubljana z novim letom.

Pcnesrečen beg prisiljenec. Osem prisiljenec je v nedeljo zvečer 11. t. m. poizkusilo uiti skozi okna. Prepilili so že spodnji del omrežja, pa so jih zapačili. Vodstvo je nato zahtevalo še tri može vojaške straže. Nato so zaprli vse te prisiljence vsakega posebej. Imeli so dve žagi za železo, eno ostro sekirico in vrv, da bi se iz prvega nadstropja na tla spustili.

Prodaja lesa. Deželna vlada v Sarajevu bo oddala v gozdih Šiša-Palež-Bobenjak v oddelkih I., II., III. in IV. stoječi smrekov les. Lesa je približno 250.000 kubičnih metrov. Pismene ponudbe je poslati najkasneje do 20. decembra 1910 deželni vladi v Sarajevu. Predmetni razglas se more vpogledati v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Belokranjska železnica. Železniška stavbna direkcija je odobrila na podlagi zadnje trasne revizije in stacijske komisije izdelane detaljne načrte za belokranjsko železnico. Detaljni načrti se ozirajo po možnosti na opravičene želje, ki so jih interesente navedli pri trasni reviziji. Politični shod se bo vršil najbrže meseca januarja.

Ženo in taščo zabodel. Minolo sredo je v vasi Jrun blizu Zagreba čevljar Franjo Kunštek prišel pijan iz mesta. Žena, s katero ni živel v posebnem miru, ga je sprejela z očitki. To je pijanca tako razkačilo, da je zgrabil čevlarski nož in ž njim ženo trikrat zabodel. Na ženin krik je planila v sobo njena mati, a Kunštek je takoj tudi njo večkrat zabodel v prsi, nato pa zbežal. Težko ranjeni ženski so prevideli in prepeljali v bolnišnico, kjer bosta morda okrevali. Kunšteka so zaprli.

Zopet potrjena dva deželna zakona. Cesar je sankcioniral zakonski načrt kranjskega deželnega zbora, s katerim se izpreminjajo in izpopolnjujejo določila zakona z dne 26. oktobra 1887, o delitvi skupnih zemljišč in o regulaciji tozadevnih skupnih uporabnih in upravnih pravic. Sankcioniran je tudi zakonski načrt, s katerim se izpreminja zakon z dne 7. novembra 1900 o združitvi zemljišč.

Kanonično umeščena sta bila č. gg. Anton Lavrenčič, župni upravitelj na župnijo Velike Poljane, in Jožef Lavtar, župni upravitelj na župnijo Goro pri Sodražici.

Vodovod za Suho Krajino. Doslej je sklenilo 18 občin, da pristopijo k

skupni vodni preskrbi Suhe Krajine, ki jo projektira deželni odbor. V soboto so zborovali v Žužemberku občinski zastopi Žužemberk, Ambrus in Polom. Sklenilo se je, da se tudi trg Žužemberk vzame v projekt.

Slovansko dijaštvo na Dunaju. Silno zanimivo dejstvo je, da so na Dunaju na nekaterih visokih šolah nemški visokošolci v večini. Tako študira na visoki šoli za zemeljsko kulturo poleg 414 Nemcev 408 Slovanov in 89 dijakov drugih narodnosti. Isto je tudi na živinozdravniški šoli. To šolo obiskujejo poleg 208 Nemcev 203 Slovani in 32 dijakov drugih narodnosti.

Naše vžigalice, na katerih je napisano »V korist obmejnim Slovincem«, še niso tako razširjene, kakor bi bilo želeli. Vzrok je to, ker se naše somišljenice in naši somišljeniki premalo zavedajo, kako lep dobiček bi lahko dali obmejnim Slovincem, ako bi vsi rabili le te vžigalice. Naše vžigalice so prave le one, ki imajo napis »V korist obmejnim Slovincem« in na katerih roki držite slovensko zastavo. Vse druge vžigalice, ki niso take zavračajte. Posebno naše gospodinje in naši kadilci rabite samo take vžigalice! Opozarjajte drug drugega na to, da bodele vsi rabili te naše vžigalice. Tiste vžigalice, ki imajo napis »Mal položi dar, domu na oltar«, niso naše vžigalice. Odločno zahtevajte od trgovcev in tobakarnarjev, naj naročajo pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani naše vžigalice, ki imajo napis »V korist obmejnim Slovincem«. Če to vsi v praznikih in okoli novega leta storite, bodele pripravili lep dar obmejnim Slovincem. Tudi slovenska dekleta in slovenski fantje pomagajte z vso odločnostjo, da se povsod razširijo naše vžigalice!

Velik ljudski koncert »Ljubljane«, našega osrednjega glasbenega društva, ki napreduje od dneva do dneva, bo v nedeljo po praznikih sv. Treh Kraljev, dne 8. januarja ob pol peti uri popoldne v veliki dvorani »Uniona«. Nastopi z orkestrom »Slovenske Filharmonije« 150 pevk in pevcev. Opozarjamo naše pevske zборе, pa tudi druge naše somišljenice in somišljenike, da pohitite v nedeljo 8. januarja v Ljubljano na ta koncert, ki naj bo zopet priča »vega napredka«.

Sprejem v viničarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtičnih delih, praktični viničarski tečaj, ki bo trajal od 15. febr. do 31. okt. 1911. V tečaj se sprejme šest učencev od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brez-

plačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti krstni list oziroma domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu šole zadnji čas do 15. januarja 1911.

Pozor, zavarovanci! Nastopila je zopet nova zavarovalnica, katere obljubuje bolj nizke cene kakor vsaka druga zavarovalnica. To je pa le pesek v oči, kajti zavaruje se pod tako pretvezo tudi zid — to je celo stavbo — dočim druge zavarovalnice zavarujejo le zgornji del stavbišča. Seveda zid se lahko nizko zavaruje, ker ne pogori in se le slučajno poškoduje. Na ta način pa zavarovanec ne prejme nikdar cele zavarovane svote! Torej pozor somišljeniki! Ne pustite se zapeljati po navedeni zvijači, marveč držite se domače zavarovalnice, ki je tudi najcenejša.

3674

Gorenjske novice

g Iz Motnika. V zadnji številki »Sl. Doma« je neki dopisun napadel našega občespoštovanega in priljubljenega g. župnika, pevsko društvo in se še nekoliko spodtaknil nad občinskim odborom. A ni imel zadosti samo v Motniku, temveč je svoj lažirilec vtaknil še v Špitalič. Mi dobro poznamo dopisnika, tudi vsa njegova dejanja so nam odkrita. Toliko rečemo, da tako kot lagati zna samo še »slikati Avstralijo in Afriko«, kar je njegov oče sam potrdil. Ali razumeš?

g Križev pri Tržiču. V nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernici je bilo javno predavanje v stari šoli o živinoreji. Predaval je gospod živinozdravnik iz Kranja. Naši kmetje so se v obilnem številu udeležili, tako da je bila napolnjena soba. K predavanju so tudi prišli iz sosednih občin.

g Boh. Srednja vas. Izobraževalno društvo »Savica« priredi na sv. Štefana dan po litanijah v dvorani božično veselico s sedečim sporedom: 1. Silv. Sardenko: »Vsak praznuje Božič svoj« (deklamacija). 2. Nagovor. 3. Petje. 4. Igra »Sveti trije Kralji«. — Vabimo k obilni udeležbi. Vstopnina kakor navadno. Ker se bliža konec leta, opozarjamo ob tej priliki naročnike naših časopisov, da ostanejo vsi zvesti še za naprej, želimo pa, da bi se pridružilo še mnogo novih, saj vemo, kakšnega pomena je v današnjih časih močno katoliško časopisje.

g Iz Špitaliča. Člani novo ustanovljenega izobraževalnega društva lepo naraščajo. Prav je tako, da kakor drugod, tudi pri nas napredujemo. Nekaj knjig za izposojevanje že imamo, ki so jih društvu podarili gospod župnik in

predsednik društva, nekaj zabavnih in poučnih si pa še naročimo iz Ljubljane. Po novem letu pričnemo s predavanjem. Da nismo tako zadnji, pokazati hočemo, če Bog da, o praznikih pod vodstvom gospoda organista L. Armeni pri cerkvenem petju.

g Poljane nad škofjo Loko. Pod sulo je dne 14. decembra Antona Stanonika, po domače Koščaka iz Podobena št. 3, pri kopanju peska za strešno opeko. Usula se je nanj plast razrahljane, mokre zemlje in ga zadušila. Dasi ravno je bil mož kot vžitkar star že 73 let, pomeni vendar njegova smrt veliko izgubo za sina-gospodarja, katerega mu je do zadnjega pridno stal na strani in ga podpiral s svojim delom. Svetila mu večna luč! — Igra »Marijin otrok« in šaljiv prizor »Planšarica«, ki so ju izvajale dekleta naše Marijine družbe v nedeljo, dne 11. decembra, sta v splošno zadovoljnost vsem ugajala. To je pokazalo občinstvo, ki je popolnoma napolnilo dvorano in z živahnim pohvalo aklamiralo igralke. Le kmalu zopet kaj takega!

g Iz Križev pri Tržiču. Veliko razburjenja so napravili inženirji, ki so ob tržiški železnici postavili nove mejnike. Nikogar niso vprašali za dovoljenje in tudi nič pojasnili, čemu to. Razne govorice se slišijo. Eni pravijo, da so se prvokrat inženirji zmotili in premalo odmerili za železnico, pa da sedaj popravljajo. Ta je prazna. Sedaj so na tisoče in tisoče metrov več odmerili. Kakšni inženirji bi neki bili to, da bi se bili zmotili za take velikanse prostore! Drugi pa pravijo, da so sedaj na novo merili zato, ker ne potrebujejo toliko sveta in bi ga radi nazaj dali, kdor ga hoče nazaj kupiti. Tudi ta je prazna. Saj so vendar mejniki sedaj bolj daleč postavljeni, kot so bili prvotno! Sicer pa naj vsak posestnik pogleda sodnijski sklep, koliko sveta mu je železnica vzela in koliko plačala, pa bo takoj videl če so novi mejniki na pravem mestu. Zmeriti in preračunati površino ni težava. Brez posestnikovega dovoljenja nihče tudi enega kola ne sme postaviti na njegovem posestvu. Tudi železnica ne, če ni c. kr. deželna vlada razlatala dotičnega posestva. Vsekako je postopanje železniške uprave čudno, da brez vsakega pojasnila mejnike postavlja po tujem svetu.

g Iz Moravč. Mislili se nismo pečati s »Slov. Domom«, niti z moravskimi liberalci. Da se spuščamo na to nizko polje, je krivo liberalno človeče, ki se v 51. številki »Slov. Doma« zaletava v naše vrle Orle. Blati jih na vse načine, toda Orli niso radi tega nič bolj umazani. Umazan in črn je vsled tega najbolj liberalni dopisnik sam. Saj ga je sito ne le naše ljudstvo, tudi liberalci ga na tihem ne marajo. Kdo pa mara lenuha, katerega glavni posel je: posedati po gostilnah in dolgočasiti ljudi z neslanimi frazami. In če se druži ob gotovih prilikah še s cigani, je na mestu kamor spada. Poštenih moravških

Orlov to človeče sploh ne more žaliti! Mi ga pomilovalno preziramo, kakor tudi vse tiste študirane liberalne revčke, ki tavajo po moravškem trgu. O, ko bi mi vlačili na dan liberalno oliko, kaka tema bi nastala. In če bi hoteli opisati lavorjeve vence, ki dičijo lažisvobodne buče, bi ne bilo treba iti na združni »sturen«. Mi pa imamo mirno vest, z jasnim očesom vam zremo v obraz. Le imenujte enega Orla, ki bi ga naše ljudstvo manj cenilo kakor liberalnega dopisuna? Le povejte, kdo izmed Orlov je bil že sodnijsko kaznovan radi tatvine ali poneverjenja? Le govorite, mi vemo zanimive stvari! Zdi se nam, da zaman čakamo odgovora, dasi bi bil skrajni čas jasno govoriti. Na lopovska izzivanja, obrekovanja in hinavsko zavite fraze pa se tudi mi prezirljivo smejemo. Vaš prijatelj »poet« in »filozof« vam je v globini in mrzli sapi zapel celo te-le verze:

»Kaj brigajo nas liberalne fraze,
če v »turnu« temne kažete obraze;
mi smejemo se vam na glas
in gremo mirno preko vas!

g Blagovica. Že dolgo časa se ni zbralo v prijazni naši vasi toliko mož in fantov tudi iz sosednih župnij, kakor zadnjo nedeljo. Privedla jih je želja po gospodarskem napredku in izobrazbi. Bilo jih je skoro 400. Z zanimanjem so poslušali, ko jim je govoril F. Traven iz Ljubljane pojasnoval namen izobraževalnih društev, razlagal potrebo takih društev posebno v našem času, ker si kmečko ljudstvo ravno potem teh društev pridobi širše znanje in zanimanje za soc. in gospodarsko delo. Dalje razložil pravila živinorejske zadruge, omenjal pomen živinoreje za naše kmetijstvo in pozival zbrane gospodarje, naj se združujejo in si s skupnimi močmi pomagajo tudi pri živinoreji. — Može so za oboje vneti, zato je upati, da v kratkem prične izobraževalno društvo kakor tudi živinorejska zadruga delovati. Izrazili so zborovalci željo, naj bi se priredil, če mogoče še to leto, v Blagovici poučni kmetijski tečaj in pa, da bi se v Ljubljani priredil tečaj, na katerem bi se izobrazili kmečki fantje za domače živinozdravnike.

g Selca. Na praznik sv. Štefana bo v »Društvenem domu« predaval dr. Krek. Nato je občni zbor katol. slovenskega izobraževalnega društva.

g Šmartno pod Šmarno goro. V zimski sezoni je res pravo življenje v društvih. Naša vrla mladina tekmuje med sabo. Marijina družba se pripravljala na dve igri »Sveta Cita« in »Pri gošpodi«, kateri uprizori na sv. Štefana dan popoldne ob 3. uri. Ljudje že težko pričakujejo nastopa naših marljivih deklet, ki pripravljajo slavnemu občinstvu izrednega presenečenja. Kdor ne verjame, naj pride osebno in pogleda! — Orli pa so neumorno delavni. Sedaj telovadijo dvakrat na teden. Enkrat na teden je mladeniški večer, večkrat so pevske vaje in vaje za igro v predpustu. Polno dela in skrbi, da nekateri že

omagujejo vsled napora. Prav tako, draga mladina, le naprej do vrhunca! **g Homec.** V nedeljo, dne 18. decembra, se je ustanovila živinorejska zadruga na Brdu pri Lukovici. Članov je pristopilo takoj lepo število. Ravno tega dne se je tudi ustanovila živinorejska zadruga v Blagovici in menda tudi v Motniku. Živinorejci se zelo zanimajo za te zadruga. Na dan novega leta bode predavanje o živinoreji v Št. Gotardu (Trojane), kjer se tudi ustanovi zadruga. Kjer želijo predavanja o živinoreji in sploh o zadržanju — namreč v kamniškem okraju — naj to naznanijo živinorejski zadrugi na Homec, p. Radomlje.

g Črnuče. Zadnjič sem poročal, kako se je tukajšnja hranilnica vsled zaupanja ljudstva nepričakovano lepo razvila: v prvem letu svojega obstoja izkazuje doslej denarnega prometa okoli 250.000 K. Naj vam danes povem še o lepem napredku naše »Čebelice«, ki je dala ravno povod, da smo ustanovili hranilnico. V prvem letu, lani, je bilo vloženih 7993 K 90 h; izplačanih 4682 K; skupni promet torej 12.676 K 1 h. Letos je bilo doslej vloženih 3119 K 76 v. Skupno je bilo v dveh letih vloženih 11.113 K 66 v, t. j. nad 11.000 K! Kaj ne, so bogati naši mali, pa varčni! Koliko so prej izdali dostikrat za nepotrebne reči, sedaj pa mislijo le na »Čebelico«, ki jim obresti nosi in kronice lepo varuje — za čas potrebe. Prav modro ravna tisti skrbni stariši, ki poplačajo pridnost svojim otrokom s tem, da jim dajo kako šestico ali krono za »Čebelico«. Naj ne pozabijo »Čebelice« tudi odrasli fantje in dekleta, če pa se jim zdi premajhna, preotročja, pa v veliko hranilnico z denarjem! Le zapravljati ne! Bo vse prav prišlo, če ne prej, takrat ko se boste ženili in možile. Bog daj srečo! Ob tej priliki vabimo še one, ki so doslej nosili v ljubljanske, večinoma liberalne hranilnice, naj tega v novem letu več ne delajo, marveč se naj oklenejo svojega domačega zavoda, ki bo koristil domači občini. Kdor liberalcem svoj denar nosi, tisti je sam liberelec.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Naše prireditve. V katol. izobraževalnem društvu Zgornja Šiška-Kosezi je bilo predavanje 27. novembra in preteklo nedeljo; predavala sta domača gg. duhovnika, eden o pomenu papeštva, drugi o zgodovini šolstva. Izobraževalno društvo Dravljje je preteklo nedeljo priredilo igro »Vestalka«, katero so igralke izborno predstavljale. Na splošno željo se bo ta igra ponovila na odru v Št. Vidu na praznik novega leta 1911 ali pa na praznik sv. Treh Kraljev, kar se bo razvidelo iz vabil. Na praznik sv. Štefana bodo dekleta Marijine družbe predstavljale prekrasno Sardenkovo dramatično sliko »Mater Dolorosa«. Tudi Orli se že pripravljajo na eno svojo prireditev. V nedeljo po sv. Treh Kraljih bo prvič pri naših predavanjih skioptikon. Predaval bo g. prof. dr. Gruden iz Ljubljane. Ker imamo elek-

trično razsvetlavo, je s skioptikonom pričakovati lepih uspehov. — Roditeljski sestanek je tukajšnje šolsko vodstvo priredilo na praznik Brezmadežne. Predavala sta g. vodja Bajec in učitelj Mihelič. Sestanek je bil dobro obiskan. — Pokopališka zadeva še ni končana. C. kr. deželno sodišče je po treh razpravah razsodilo tako, da ima toženec Franc Cirman župni cerkvi v Št. Vidu izročiti v last in posest tisti kos zemlje, ki ga je bila šentviška občina že dne 29. oktobra 1909 za podaljšanje pokopališča od njega pod pismeno pogodbo in pred pričami veljavno kupila. Toženec ima trpeti tudi vse sodnijske in tožbene stroške. Tako razsodba c. kr. deželnega sodišča z dne 14. novembra 1910. A Fr. Cirman s tem ni zadovoljen, marveč se je zoper razsodbo deželnega sodišča pritožil na nadsodišče v Gradec. — Za naše razmere čudno, a resnično. »Slovenec« je že poročal o žalostnem dogodku v kleti Cebavove gostilne. Dne 2. t. m. je 20letni delavec Franc Ferlič kar sam hotel zvaliti poln sod v klet. Spodletelo mu je na stopnicah, sod se je valil čezenj in ga pomečkal, da je bil v par minutah mrtev. To je zelo žalostno. Pa to še ni vse. Županstvo je takoj tisto dopoldne, 2. t. mes., o tem obvestilo c. kr. okrajno glavarstvo in c. kr. okrajno sodišče v peš eno uro, z vlakom pa deset minut oddaljen Ljubljani. Iz Ljubljane pa ni bilo nobene tozadevne odredbe ne v soboto, ne v nedeljo, ne v ponedeljek, zato se je ubiti revež v torek, 6. t. mes., dopoldne neobduciran pokopal. Isti dan, 6. t. m., popoldne ob štirih pa pride sodna komisija, ki se huđuje nad grobarjem, ki je že štiri dni mrtvega reveža zasul v jamo in celo žuga s kaznijo tistemu, ki je mrliča velel pokopati. A obenem pa je ta komisija grobarju naročila to-le: Ako jutri (v sredo) do 1. ure popoldne od nas ne bo nobenega tozadevnega obvestila, vam bodi to znamenje, da bomo jutri popoldne ob štirih zopet prišli in mrliča obducirali. Zato morate jutri mrliča po eni uri popoldne takoj odkopati, ako ne bomo nič sporočili. V sredo obvestila res ni bilo, zato se je mrlič odkopal, kakor je bilo zapovedano. Pa tudi komisije ni bilo, in zopet je mrlič čakal komisije ali obvestila tri dni; ker pa ni bilo niti enega niti drugega, se je mrlič v soboto deveti dan po smrti drugič pokopal. Iz Ljubljane pa še danes ni nobenega vprašanja, kaj je z mrličem. Mi k temu ničesar ne pristavljamo, samo pribiti smo morali, da se je to godilo pri mestu Ljubljani na veliki državni cesti poleg železniške postaje meseca decembra leta 1910. — Nova šola v Št. Vidu raste vsak dan bolj vkljub skrajno neugodnemu deževnemu vremenu. Sedaj se polaga strešni stol in se kar sproti krije z eternitom. Upati je, da bo streha v desetih dneh dovršena. Potem se bo z delom nadaljevalo spomladi. Oddala so se tudi že steklarska (Agnola), plesarska

(Eberl) in slikarska (Lipovšek) dela. — Ali za železniškega predelavca ni božjih in človeških postav, tako se vprašujejo ljudje, ki hodijo po veliki cesti skozi Medno proti Medvodam. Kako se obnašajo in kako delajo delavci, ki so na tamošnji železniški progi pod vodstvom nekega Ramovša? O tem naj se železniški mojster večkrat bolj natančno prepriča. Zakaj si je delavec Čepelnik preteklil četrtek zlomil nogo? Županstvo v Št. Vidu pa naj tudi nekoliko več pozornosti obrne na tisto gostilno v Mednem, ki jo ima v najemu ravno tisti železniški predelavec Ramovš. — Najdeno. Na državni cesti Št. Vid-Medvode se je našlo te dni nekaj novih svetilk, kdor jih je izgubil, dobi jih v župnem uradu v Št. Vidu. — Vesele praznike in srečno novo leto! Tudi v novem letu v ogenj za dobro krščansko časopisje in v boj zoper umazano brezversko svobodomiselstvo, ki se nam ponuja po raznih knjižurah in liberalnih časnikih!

g Iz blejskega kota. Na sv. Štefana dan se priredi na Bledu ob 4. uri popoldne v novi Marijini dvorani veselica z eno pevsko točko (s tenor-solo), tremi tamburaškimi komadi in z igro: »Kovačev študent« s petjem. Navrže se burka: »Dobljena in izgubljena stava«. Med odmori igra tamburaški zbor. — Nova dvorana je 15 m dolga, 6 m široka in bo zadostovala za vse potrebe. Oder je prenovljen in povečan. Poslikana bo dvorana spomladi. — Vsled stalnega deževnega vremena so se začele rušiti skale na blejskem gradu in so enkrat priletele s tako silo na cesto ob jezeru, da so znatno razrile cesto in strle domala vse klopi ob Muhrovem ladjšču. Če bi se to zgodilo poleti, bi se lahko pripetila velika nesreča.

g Kmečka hranilnica in posojilnica v Radovljici. Nova Kmečka hranilnica v Radovljici, ki ima svojo pisarno v hotelu Basti, I. nadstropje, in se je ustanovila pred petimi meseci, je imela v tem kratkem času denarnega prometa čez milijon kron. Vzrok temu nepričakovanemu njenemu razvoju je v prvi vrsti njen namen, svoj letni dobiček večinoma obrniti v občekoristne ljudske potrebščine onih krajev, kateri bodo hranilnico podpirali. Ljudje iz okolice vzdigujejo svoj denar iz raznih liberalnih posojilnic, pri katerih posamezne osebe dobivajo visoke nagrade in letne dividende, ter ga nalagajo v novo kmečko hranilnico. Vodstvo in nadzorstvo nove hranilnice je v rokah mož, ki čisto brezplačno delujejo pri nji in vsled svojega osebnega ugleda uživajo največje zaupanje v celem okraju. Načelnik hranilnice je Ivan Bulovec, trgovec in posestnik v Radovljici, in načelnik nadzorstva g. Josip Stegu, c. kr. okr. živinozdravnik. Poleg tega je v načelstvu tudi g. Janez Novak, častni kanonik dekan, več uglednih meščanov in trije župani posestniki iz okolice. Poleg denarja hranilnica sprejema tudi hranilne knjižice

drugih posojilnic in sama poskrbi, da se drugod denar vzdigne in tu naloži. Kdor hranilnici med mesecem izroči svojo knjižico, ta pusti denar v tujem zavodu do 1. prihodnjega meseca, ta 1. vzdigne kapital z naraslimi obrestmi in celo svoto od 1. dalje obrestuje po $4\frac{1}{2}$ odstotka, torej se obresti prav nič ne pretirajo. Hranilne knjižice pošljejo se lahko tudi po pošti in hranilnica, ko prejme vložno knjižico, takoj pisмено potrdi sprejem in sama trpi tudi poštno stroške. Kmetje in prijatelji ljudstva: Svoji k svojim!

g Tržiške novice. V Lomu nad Tržičem se ustanovi samostojna župnija. Ministrstvo za bogočastje je že dalo privoljenje. Lomljani so silno veseli, da se jim je izpolnila želja. — Božičnico s petjem, govorom in prosto zabavo napravi društvo sv. Jožefa na sv. večer ob 8. uri svojim članom in članicam. — Na sveti dan bo v prostorih ženskega odseka ob petih popoldne božična igra, deklamacija ter obdarovanje otrok društvenih rednih in podpornih članov. — Socialni demokratje ustanove svoj konsum v prostorih Čepelnikove trgovine. Tudi na ta lim ne bodo vjeli mnogo kalinov. Ker prične tudi g. tovarnar Mally s konsumom bomo imeli kar tri konsume v trgu. — Ker bo »Domoljub«, ki je že dosedaj bil najbolj priljubljen list, tudi v novem letu prinašal redno tržiške novice, zato naj vsak agitira za ta list, da se bo število naročnikov njegovih potrojilo. Nobena slovenska hiša ne bi smela biti brez njega. — »Rdeči Prapor«, glasilo socialnih demokratov, se zaletava v zadnji javni shod in se huduje nad dr. Zajcem, ki je povedal resnico o argentinskem mesu. Sedaj naj povedo rdeči časopisi svojim backom, da so socialnodemokratski poslanci v državnem zboru sami glasovali zoper podporo one parobrodne družbe, ki bi uvajala to meso k nam. S tem glasovanjem so očitno pokazali, da z vsem vpitjem o draginji ne nameravajo ničesar drugega nego slepiti delavstvo in ga vkleniti, da bo še nadalje pomagalo voziti bogati židovski voz, katerega vodijo voditelji avstrijske socialne demokracije.

g Z Brežj. Z dnem 8. grudnia je naše izobraževalno društvo četrto sezono svojih prireditev nastopilo. Že dalje časa se je s parom delalo v društvenih prostorih. Prenovil se je ves oder. Lepo, z oljnatimi barvami, četverospremembne kulise, so delo domačega p. Blaža. Društvo je s pomočjo blagih dobrotnikov nabavilo tudi nekaj gledališke obleke. Tako se je mogla imenovani dan igrati »Sv. Neža«. In kako se je igrala? Igralke-pevke so rešile svoje, nekatere dokaj težke vloge, v zadovoljnost vseh. Številno občinstvo jih je spremljalo z očitnim zanimanjem. Za prvikrat so žele naša dekleta obilno pohvalo. Dne 11. decembra se je ista igra ob povoljni udeležbi, dasiravno je celi dan lilo, ponovila. Za novo leto se pripravlja za fante »Pastirci in kralji«. Teden kasneje bo občni zbor

izobraževalnega društva ter telovadnega odseka.

g Vič-Glince. 8. decembra t. l. je tu nagloma umrl mizarski pomočnik A. Merva. Ljubljanski in tukajšnji rdečkarji so svojemu tovarišu skazali zadnjo čast, da so se v lepem številu udeležili pogreba. Zlasti Ljubljanci so bili zastopani v častnem številu. Seboj so prinesli tudi venec z rdečim trakom, hoteč ž njim pri tako resnem trenutku demonstrirati in kazati pri svetih pogrebnih obredih svoj protiverski značaj. Kaj takega pa na Viču nismo še imeli, zato tudi za sedaj nismo bili zadovoljni s to pogrebno novotarijo. Pater je pustil rdečkarje z vencem in mrličem same in je odšel po drugi poti na pokopališče, da tam počaka mrliča in ga pokoplje. Sodrugi so pa šli v sprevedu brez duhovnika. Od pogreba grede so na tržaški cesti zavili v gostilno k Tončevemu Franceljnu, kjer so ravno liberalci zborovali v zadevi ljubljanskih občinskih volitev. Tukaj so dali duška svoji ogorčenosti ter se hudovali nad viškimi patri, ker jim ne gredo pri pogrebi na roke in so vpili: Proč od Rima! Mi jim pa enkrat za vedno povemo na oba ušesa: Proč od Viča! Pustite naše dosedaj verno ljudstvo pri miru in ne vsiljujte jim svojih protiverskih reform, da ne doživite še hujše blamaže! Našim zapeljanim socialcem pa damo bratovski opomin: Streznite se vendar enkrat in pomislite, kam vas vodijo vaši lažiprijatelji. Odprite oči in ušesa in premišlujte zadnje pretresljive dogodke smrti, ki so se dogodili v vašem krogu in spoznali hoste: da se z Bogom, z vero ni šaliti!

g Šmartno nad Kamnikom. Dne 4. decembra t. l. priredili so občanje iz Šmartna, Lok in Hrušovke svojem učitelju g. Frančišku Zore povodom njegovega vpokojenja prekrasno slavnost. Že v soboto na predvečer, ko je imenovani obhajal svoj imendan, so vaščanje v Šmartnem razobesili zastave, razsvetlili okna, pevci pa so pod spretnim vodstvom domačega organista napravili v zvezi s požarno brambo in obilnim številom drugih občanov po vasi serenado do slavljenčevega stanovanja. Tu so mu pod oknom kaj lepo zapeli tri pesmi, nakar so županje in načelnik požarne brambe slavljenču čestitali k njegovemu imendani. Pogričih se zaplotali kresovi, vmes pa so neprestano pokali papirnati topiči, da je odmevalo od gore do gore. Čarobno je bilo videti tudi umetalni ogenj in spuščanje raket. Drugega dne, v nedeljo, pa je bilo ob 10. uri cerkveno opravilo. Pred opravilom so šli učenci z zastavo, požarna bramba in občinski odborniki vseh treh občin v sprevedu na slavljenčevo stanovanje, da ga med pritrkavanjem zvonov slovesno spremito v cerkev. Udeležilo se je te slavnosti tudi par sosednjih učiteljev in več gospic učiteljic. Cerkevni govor je imel domači gospod župnik. V prekrasnem in kakor le on zna, jedratem

govoru je opisal dolžnosti krščanskega učitelja in učiteljice ter potem prešel na delovanje današnjega slavljenca. Govor je bil tako ganljiv, da je privabil skoraj vsem poslušalcem solze v oči. Potem pa se je vršila peta svečma z dvema blagoslovoma, katero je daroval slavljenčev sin gospod Anton, župnik mirnopoški. Po končanem cerkvenem opravilu zbrali so se učenci in nebroj občinstva v prostrani šolski sobi, kjer so pevci zapeli pesem »Pozdrav slavljenču«, nakar je pred njega stopila deklica, ki se je v prisrčnih besedah poslovila od svojega učitelja ter mu v imenu součencev vročila prekarsen šopek z belima trakovima, na kojih je bil napis od zlatih črk: »Svojemu bivšemu učitelju v spomin in slova njegovi najmlajši učenci.« Ko so nato zapeli učenci ganljivo pesmico »Slovo od učitelja«, katero je v ta namen nedo setavil, so se zopet porosile navzočim oči. Nato je stopil pred slavljenca loški župan gospod Josip Trobevšek ter je v jedratem govoru naštel zasluge, katere si je slavljenec stekel tekom 53letnega delovanja nele na šolskem polju, temveč bil je takorekoč vsem trem županom skozi vsa leta desna roka. Izročil mu je prekrasno diplomno častnega občanstva občine Loške. Naj omenim, da ga je občina Šmartno izvolila čast. občanom, ko je praznoval 40letnico učiteljevanja, t. j. pred 13 leti, občina Hrušovka pa ga imenuje te dni. Šmarski župan Iv. Mali je izročil slavljenču v imenu nekdanih učencev srebrno jedilno pripravo, krasno čašo s srebrnim pokrovom in palico od ebnovega lesa s srebrnim okovom. Vsi ti prizori so bili tako v srce segajoči, da so se nekateri ves čas solzili. — Slavljenec, sam presenečen nad toliko ljubeznijo, udanostjo in spoštovanjem vseh župljanov, se je za vse te ovacije in darila iskreno zahvalil. Potem pa je povzel besedo gosp. Konjar, učitelj iz Motnika, čestital je slavljenču, zahvalil se posebej župljane, da so svojemu dolgoletnemu učitelju izkazali toliko čast in ljubezen ter tako slavili s tem ves učiteljski stan. — Potem je bil skupni obed pri g. Matjanu, kateri je za nizko ceno prav dobro postregel, za kar mu bodi izrečeno prav toplo priznanje. Slavnosti se je udeležil tudi sosedni gospod župnik Frančišek Krek, kateri je kot pesnik zložil slavljenču na čast dva soneta in ju pri obedu prečital. Da ni manjkalo raznih napitnic, mi ni treba še posebej omeniti. Med obedom došlo je tudi več brzojavnih in pismenih čestitk.

Dolenjske novice

d Loški potok. Ene stvari se moramo dotakniti, o kateri smo upali, da se zboljša brez drezanja, pa smo ko nečeno vsako nado zgubili, in to so naše okrajne ceste. Vsem voznikom, ki so

se vozili katerikrat od Blok po naši dolini, ali pa tja proti Dragi, so v spominu naše žlahtne kolovoznice. Cesto Sodražica-Hrib izvzamemo, ker ta je res dobro oskrbljena, v obupnem stanju je pa ona Nova vas-Hrib-Draga. Bločan se ti pridruži, da bo na vozu spal, pa bo vedel, kdaj je voz zavil na našo cesto že Vrhbloška. Uboga kola, živina, voznik in vse blago! Se je že zgodilo, da je voznik na glas vpil po cesti, da tako slabe ceste ni, kot je baš označena. Kar je poštenjak na glas izražal, si marsikateri oziroma vsak voznik sam priznava, ko se upira z živino in vozom po teh grapah, kotlah in hribih. Proti Dragi je pa taka po nekaterih mestih, da se ne boš nič spoznal, če jo včasih na levo ali desno v gozd zavozliš. Dejstvo pa je, ko prideš na bloško ali dragarsko ozemlje, je boljše. Priznamo, da se cesta vije bolj po mehkelem svetu, veliko trpi, je pa zato treba večje oskrbe in pametne; ne delati z gramozom enkrat s psom, drugič z betom. Upamo, da sedaj, ko se je oseba cestarja spremenila, bo to pokazala tudi cesta. Boljšo oskrbo zahtevamo enako na cesti proti Dragi, če je ena premalo ali prešlaba, naj se dobi več moči. Čemu pa se nam je zvišala cestna doklada od 31 na 52 odstotkov. Sicer pa vprašamo: Kaj nima naš okraj nobenega zastopnika v cestnem odboru? In če je, kje pa je? Kaj nič ne vidi, nič ne sliši? Ali tudi tega on ne vidi, da se cesto uporablja za skladišče tramov in ali bi on hotel podrezati, da se tam gori pri ribniški gospodi v cestnem odboru reši prošnja občine glede sveta pred šolo in s tem reši vprašanje o slavni škarpi?

d Iz Velikih Lašč. Tukajšnja Marijina dekliška družba priredi dne 26. t. m. na dan sv. Štefana v dvorani Zadržnega doma predstavo Sardenkove »Mater Dolorose«. Pred igrjo samo bo dramatično prednašanje Sardenkovih božičnih pesmi: »Vsak praznuje Božič svoj«, ki se zaključijo z živo podobo — jaslic. Vabimo torej vse prijatelje nedolžnega veselja k tej prireditvi, ki bo popoldne ob 3. uri. Na svidenje!

d Loški potok. Po daljšem odmoru je priredila Dekliška zveza prejšnjo nedeljo predavanje. Nadaljeval je gospod Škulj predmet o človeškem telesu in sicer to pot o živčevju. Sestava istega, delovanje živčevja in možganja, razne bolezni ter praktična in zdravstvena navodila so bila snov daljšega poljudnega govora. Udeležba je bila od strani žena in deklet najboljša. — Prvič pa je letos v prostorni dvorani »Društvenega doma« priredilo društvo »Tabor« kaj lepo uspeli Miklavžev večer. Naraščaj ženskega zbora je pod spretnim vodstvom našega marljivega g. pevovodje zapel tri ljubke pesmice. Burno odobravanje je dalo mladim pevkam pohvalo in priznanje. Nato je društveni predsednik v šaljivo — resnem govoru očitral pomen Miklavževega večera. Govoru pa je sledila z grozmenjem, bohanjem in piskanjem spremljana slika pekla. Na to pa živa

slika: Sv. Miklavž z angeli obkrožen od prosečih otrok. Konečno je nastopil Miklavž s spremstvom; ki je obdaril stare in mlade, velike in majhne. Udeležba je bila tolika, kakršne že dolgo ni videla naša dvorana. Navzoči so bili kaj zadovoljni s prireditvijo, društvo je pa veselo, da ima toliko prijateljev.

d Iz Tržišča na Dolenjskem. Ogenj je nastal 13. t. m. v Sp. Mladetičah in upepelil hiše posestnikoma Franc Ajdišku in Gačniku. Ko bi ne bilo deževno vreme, bi bilo šlo gotovo polovica vasi. Posestnik Gačnik je nezavarovan. Torej kmetje! Zavarujte svoje imetje pri domači »Vzajemni zavarovalnici«. — Delavstvo šentjanske premogokopne družbe v Krmelju je pričelo 12. t. m. s splošno stavko. Slabe delavske razmere so prisilele delavstvo, da je prišlo za to orožje. Takoj isti dan se je pripeljal iz Trsta družbeni ravnatelj Gmeyer ter se začel pogajati z delavci. Družba se je z delavci sporazumela in 16. t. m. se je zopet pričelo delo. Posredovalo je nekaj gospodarjev od višje rudarske oblasti. Poklicano orožništvo je bilo brez posla, ker je bilo delavstvo mirno. Delavci, v slogi je moč! — V Pjavcah je umrl 14. t. m. osmošolec Vincencij Slapšak. N. v m. p.! — Vsem čitateljem in naročnikom želimo vesele praznike in prav srečno Novo leto, pričakujemo, da ostanejo vsi zvesti ter da še mnogo novih naročnikov pridobije za našega »Domoljuba«, ki bo tudi v novem letu ostal zvest načelom ljudstva. Nek hudomušnej je dejal:

Na »Domoljuba« se bodo vsi naročili, ki imajo kaj uma in na pravem koncu glavó, brezumneži pa še zanaprej iz »Slovenskega Doma«, bodo srebal samo s pomijami vodó.

d Litija. Franc Poglajen, 23 let star slikaški pomočnik v Litiji, najboljši član vseh naših organizacij v Litiji in Šmartnem, tudi nepogrešljivi in priljubljeni igralec na našem odru, se je v ponedeljek 19. decembra zjutraj hudo ponesrečil. Bil je v »Rokodelskem Domu« pri igri »Mladi in stari«; hotel je, da se ta igra vprizori tudi v Šmartnem. Odhajal je iz Ljubljane s polnočnim poštanim vlakom. Siromak je v vlaku zaspal, zbudil se je, ko je vlak že z litijske postaje odhajal, še ves v spanju planil pokonci in skočil z vlaka. Obležal je nezavesten in ves razbit. Iz Save je sprevodnik telefonično obvestil litijsko postajo, da je nekdo ponesrečil, nakaš so ga šli iskat z nosili. Sreča da ga je opazil tovorni vlak, ko je ležal na tiru, ta ga je tudi pripeljal na postajo v Litijo. Od tu je bil s poštanim vlakom pripeljan v Ljubljano ter v bolnico. Malo je upanja, da okreva. Za vrlim fantom je vsesplošno obžalovanje.

d Iz D. M. v Polju. Novi »Društveni Dom« imamo pod streho. Na novega leta dan ga bomo otvorili z igro, petjem in z novo godbo naših Orlov. Igrali bodo vrli fantje iz vseh treh Orlov našega izobraževalnega društva. Tudi se bo

priredila šaljiva loterija, katero preskrbe izključno naši Orli iz Zadobrove, Zaloga in D. M. v Polju. Naj se vsak potruži, da se udeleži tega dne zabavne prireditve, ki bo nudila veliko prijetnega razvedrila. — Sedaj naj še omenim, da se pri požarni brambi v Zg. Kašlju nekaj giblje. Ljudje govore razne stvari. Pravijo da jo je vodstvo precej zavozilo. Marsikateri je že odstopil, ker liberalni general preveč oblastno postopa. Bomo videli kaj bo storil občni zbor. Radovedni smo tudi, kako stoji godba, katera je že do malega propadla. Čuje se, da še sedaj ne ve odbor, koliko godba stane. Gospodu ki ima to urediti, bi svetovali, da naj se za to malo bolj brega, kot pa za od Nemcev plačane Sokole.

d Iz Trebelnega. Šolsko vodstvo vabi k »Božičnici« katero priredi s pomočjo šolske mladine dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne. Spored zanimiv: »Smreka — božično drevo«, igrice verzih. »Nežka z Bleda«, petdejanjka ter več božičnih deklamacij in pesmi. Vstopnina: sedeži 40 v, stojišča 20 v, za otroke tudi sedeži le 20 v. Ker je ves dobiček namenjen za nakup šolske zastave se preplačila hvaležno sprejemajo.

d Iz Kostanjevice. V »Slovenskem Domu« z dne 3. decembra, se neki dopisun iz Kostanjevice spodtika nad našim vrlim kaplanom g. Klemenčičem in pravi, da je kaplan Klemenčič v pačenju resnice vreden sodrug Kržišnikov. Nam ni nič znanega, kedaj naj bi tri dva pačila resnico, vemo le, da je pačil nekdo drugi, ko je dajal neresnična uradna poročila o kostanjeviških stanovanjih.

Notranjske novice

n Vrhniške novice. Pogreša se že dalje časa Marija Pustavrh iz Vrhniške. Ne da bi kaj omenila, izginila je neznano kam. Stara je nekaj nad 30 let in samskega stanu. — Od 27. novembra do 4. decembra smo obhajali pri nas sveti misijon. Vodili so ga v splošno zadovoljnost oo. frančiškani p. Kasijan iz Maribora, p. Avguštin iz Viča ter p. Salvator iz Ljubljane. Obhajanih je bilo nad 4000. — Dne 8. decembra je praznovala tukajšnja Marijina družba slovesno svojo desetletnico. Pri tej priliki je priredila v »Društvenem domu« veselico, katere se je udeležilo prav mnogo občinstva. Poleg petja, deklamacije in nagovora so uprizorile dekleta »Vestalko«, ki se je krasno obnesla. — Kmečka posojilnica je razposlala v svoji denarni stiski letake, s katerimi vabi stranke k sebi. Ne vemo, če bo kaj to izdalo. Naši ljudje imajo predober spomin, ki jim pravi, da liberalna posojilnica ni še nikdar ničesar dala kmetu koristne podpore, temveč vedno basala par liberal-

nim mogotcem nikdar polne žepe. Iz te moke najbrž ne bo veliko kruha. — Zadnjo nedeljo popoldne je predaval v »Društvenem domu« c. kr. živinozdravnik g. Rihar o prešišji rdečici in kugi ter goveji kugi na gobcih in parkljih. Dvorana nabito polna.

n Bloke. Na praznik Matere Božje nam je predaval v šolskih prostorih gosp. sodnik Avsec o nepotrebnih pravdah. Takih govorov več med ljudstvo, pa bo marsikatera kmetija obvarovana propada. Na resničnih slučajih nam je gosp. predavatelj pokazal, kako mnogokrat ljudje vsled svoje trme zakrivijo nesrečo sebi in svoji družini. Vsled ljudskih sodišč — na Blokah je že imamo — se bo boben vedno redkeje oglašal. Žal, da med mnogobrojnimi poslušalci nismo opazili tistega, ki je zanesel med nas kugo pravičanja.

n Hrenovica. V nedeljo dne 11. decembra se je vršil v Hrenovicah pri fari ustanovni občni zbor Katol. slov. izobraževalnega društva. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu velika. Obiskali so nas tudi Orli iz Postojne. Gosp. Rudolf Kapš, kaplan iz Postojne, je iz zgodovine slovenskega kmeta pokazal s svojim šegavim govorom potrebo izobraževalnih društev ter njih pomen za današnje čase. Od občnega zbora izvoljeni odbor se je sestavil sledeče: g. Martin Dimnik, kaplan, predsednik; Andrej Bajc, posestnik iz Gorič 4, podpredsednik; g. Anton Porenta, kaplan, tajnik; Helena Karuza, dekle iz Landola 13, tajnikova namestnica; gđe. Pavla Lampé, učiteljica v Hruševju, blagajničarka; Anton Premrl, mladenič iz Šmihela 21, blag. namestnik; Ignacij Pavlovčič, mladenič, Goriče 33, knjižničar. Za pregledovalca računov pa sta bila odbrana: g. Ivan Zupan, župnik in Jakob Turk, mladenič iz Hrenovic 41. Članarina se je določila na leto 2 K 40 vin. Pristopilo je društvu takoj prvi dan 112 članov, pa se še oglašajo. Gđe. Lampe je pozvala dekleta in žene na delo za procvit ženstva, potem pa je predsednik g. Martin Dimnik s pozivom na vse k slogi, edivosti in delu zaključil lepo uspeli občni zbor. Omeniti nam je še, da so se nekateri izjavili proti temu, da bi imele pri društvu tudi žene in dekleta kaj opraviti. Seveda se je to zgodilo le vsled nepoznanja društvenega namena, malo pa tudi iz osebne mržnje in pa sebičnosti, kar pa mora tu popolnoma izginiti. Društvo je za vse, hoče nuditi vsem priliko do izobrazbe in poštene zabave. Ni pa za to, da bi se v njem skazovali samo nekateri.

n Bloke. Debele laži so zopet nakopili naši liberalci v svojem »Svinjskem domu«. Žan in Korl sta se topot prav pošteno zaletela. Najprimernejši odgovor takim ljudem bi bila klofuta, kakršna se da ničvrednemu paglavcu. Odgovarjamo pa zato, da naši ljudje uvidijo, kako grdi lažnjivci so naši liberalci. O pasjem davku se lažejo, da znaša samo 28 kron, v resnici pa znaša 128 kron. Tako stoji črno na belem v

blagajniškem dnevniku, tako se je bralo tudi pri seji. Liberalni odborniki imajo menda kosmata ušesa, da ne razumejo, kaj se jim bere in tako trošijo laži med ljudstvo, da bi v njem izpodkopali zaupanje v S. L. S. in da bi na ta način prišli zopet sami na površje. Druga velika laž je, da ima občina 500 kron primanjkljaja, kljub temu, da so se naložile naklade na pivo in žganje. Vsakdo vé, da so se naložile te doklade šele sedaj, pri zadnji seji, da se od njih ni pobral niti vinar in da niso mogle vplivati na računski zaključek letošnjega leta. Samo liberalna pamet tega ne razume. Da pa ima občina primanjkljaj, za to se imamo zahvaliti gospodarstvu zadnjih let, ko so liberalci nalagali bremena, da večjih niso smeli, niti mogli. Do 100 odstotkov so prignali občinske doklade. In kaj so napravili? Človek bi mislil, da imamo vse najmodernejše urejeno. A nimamo ne občinske hiše, ne gasilnega doma, ne občinske tehnične. Šole se šele sedaj zidajo. In koliko bodo stale, niti ne vemo. Samo duhovska šola bo stala 27.000 kron. Ali je bila potrebna ali ne, poslušajte ljudi, kaj govorijo. Če bomo za vsakih petdeset otrok dali toliko tisočakov, bomo še daleč prišli. In tako gospodarstvo imenuje liberalni dopisun dobro.

n Iz Spodnje Idrije. V nedeljo dne 11. t. m. smo obhajali 20 letnico našega izobraževalnega društva, seveda adventnemu času primerno. Ob 10. uri je bila sv. maša za žive in mrtve ude našega društva, pri kateri sta stregla dva Orla v kroju. Sv. maše so se udeležili vsi društveniki. Zvečer ob 6. uri je bila veselica s prav lepim sporedom. Po deklamaciji in petju dekliske zveze je bil govor, v katerem je gosp. župni upravitelj Ivan Mrak povedal celo zgodovino društva od leta 1890. do danes. Potem so fantje dobro igrali komičen prizor »Zamorec«. Tako se je končalo naše slavlje. Kakor smo iz govora razvideli, so bili enkrat zelo žalostni dnevi za naše društvo; pa vse se je preneslo, društvo je šlo naprej preko vsakih zaprek in sedaj ima prav lepo število članov, ki pridno obiskujejo društveno sobo in knjižnico. Ako Bog da srečo, upamo, da se število še poveča in društvo napreduje tudi v prihodnje.

n Unec. Slovensko katol. izobraževalno društvo na Uncu priredilo je v nedeljo dne 4. t. m. pri Kobetu javno predavanje o živinoreji in živinorejski zadrugi. Predaval je živinorejski inštruktor gospod Krištof ter pojasnil, kake koristi nudi živinorejska zadruga svojim udom, ako se je oklenejo. Udeležba je bila precejšnja ter pokazala, da se kmalu ustanovi živinorejska zadruga na Uncu.

n Postojna. Dragi »Domoljub«, zadnjič si izpremenil naše vrle otroške pevce v otroške, kar ti enkrat odpustimo, drugič pa le glej! — Ob koncu leta bo krožila okrog pola izobraževalnega društva, da nabere novih članov.

Prosimo, da se pridno podpisujete saj kot podporni člani, da pomnožimo knjižnico. — Takoj z novim letom se prično v društvu javna predavanja vsako nedeljo popoldne takoj po službi božji. Predavanja bodo zanimiva, za govornike je tudi poskrbljeno; zahajajte v obilnem številu k predavanjem. — Časopis »Slovenec« lahko dobite vsak dan v trafiki g. Vičičeve; prav potrebno je, da ga kupujete in razširjate. Zahtevajte v gostilni vedno le naše časopise, saj birt mora dati ljudem, česar želijo.

n Harije. Redkokdaj se bere tako ime v časopisih. Daleč smo od središča slovenske zemlje; na Kranjskem sicer, toda na meji proti Istri. V Reko ali Trst nam je veliko bližje ko v Ljubljano. Zato se bolj redko oglasimo, in kadar se pa, takrat mora biti pa precej važen vzrok. Dasi smo župnišče lepo popravili in težko pričakovali novega gospoda, tega le ni bilo. Prejšnji gosp. Borštner so odšli na samostojno župnijo v Št. Lenart v selško dolino. Ostali smo sami brez pastirja. Službo božjo in šolo opravljata gospoda trnovska kaplana, kar je seveda težko pri tako obilnem delu in trnovski fari sami. Štirikrat na teden hoditi k nam in v vsakem vremenu, ni posebno lahko in prijetno. Smilita se nam gospoda, toda pomagati ne moremo. Gospodov manjka. Trdno smo se nadjali, da pride prejšnji trnovski kaplan g. Golmajer k nam, ko je nekoliko okreval po nevarni bolezni. Toda zastoj smo upali. V škofiji so ga prestavali na Ig pri Ljubljani. Bog mu daj srečo, posebno pa zdravje! — Na naši harijski pošti vladajo zelo čudne razmere. Kljub temu, da gre pošta iz Podgrada vsak dan v Trnovo in nazaj, vseeno zaostajajo pisma po cele mesece; potem naj bodo važna (n. pr. sodnijska, notarska) ali navadna. Če se pride vprašat, je-li pismo za tega in tega že tu, sledi odgovor »ga še ni«. In kljub dvakratnemu prevozu pošte na dan se pisma pobirajo iz nabiralnika kvečjemu dvakrat (red dvakrat) na mesec. Tako je že marsikateri imel občutno škodo, nevede kako temu odpomoči. In koliko se jih izgubi, kdo more pregledati! Če je kje v bližini semenj, ne dobi ta dan noben pošte. Izgubljajo se pisma najbolj ona, ki se oddajajo v Harijah. To da marsikaj misliti. Dalje pridejo mnogokrat sem došla pisma napol ali popolnoma odprta v roke naslovljenca. Zapirajoče znamke so večkrat zamazane in natrgane v znamenje, da se je pismo skušalo odpreti. Godi se nam prav kakor v hudi, nevarni vojski. V slučaju da ni znamke na pismu ali razglednici, se prilepljajo stare že rabljene znamke. Pismo ne pride celo iz Harij v Trnovo, torej na prvo najbližnjo pošto. Bo treba enkrat nekoliko bližje posvetiti! Od mnogih dokazov, ki so na razpolago, naj bo samo eden: Neko pismo je bilo oddano na Dunaju 5. novembra in prišlo v roke naslovljenega šele 11. decembra t. l. Treba bo torej poseči višje

da pride vse na dan; saj smo vendar na Kranjskem, v Avstriji. Toliko za enkrat!

n Iz Idrije. Veliko se je že govorilo in pisalo o našem potoku Nikova, ki teče skozi mesto. Dasi ima na nekaterih krajih z deskami tlakano strugo, vendar tožijo, da posebno ob suši v poletju zastaja voda in druga nesnaga, katero mečejo v potok. Naj se moderno regulira in oboka, se kliče že nekaj let. Pozabili so pa, čegava lastnina je struga. Dasi ima naš gozdni erar pravico loviti ribe v njej in je sam položil svojčas deske v strugo, vendar so klicali mestno občino na pomoč, naj ona prevzame velike stroške za moderno uravnavo. Celo v zadnji občinski seji dne 1. decembra so postavili prvi obrok kar 10.000 kron. Naša stranka se je temu uprla in zahtevala, naj pravi lastnik popravi in uravna potok, da ne bode zdravju škodljiv. Kako je prav imela naša stranka, se vidi iz tega, da je sedaj gozdni erar v državnem proračunu precejšnji znesek sprejel, da se v teku nekaj let struga scementira in zastajanje vode in nesnaga odpravi. Svojčas je bil deželni odbor poslal dva izvedenca, naj pregledata svet, napravita načrt in povesta, koliko bi vse stalo. Ko je pa to zvedelo gozdno uradništvo, je zagrozilo, da jih toži radi motenja posesti, ako še nadalje brodiijo in merijo po strugi, lastnini gozdnega erarja. No, sedaj vendar enkrat pridemo do tega in sicer brez stroškov naše zadolžene občine. Ker naše mesto leži v globokem kotlu, obdano od visokih hribov, nimamo hudih vetrov, ki bi odnesli zdravju škodljive snovi in bacile, ki se vzdigujejo iz stoječe vode in močvirja. Na Dunaju je njega dni znana Dunajšica enako zastajala v globokih jarkih in okuževala soseščino. Imenitni Lueger, bivši župan dunajski, je uravnal in obokal strugo, nad njo napravil krasne nasade in šetališča. Da bi pri nas kaj enakega napravili, ni misliti, je premalo denarja za tako napravo. A če nam le Nikovo uravnajo in vso strugo s cementom obdajo, se bode voda gladko odtekala in seboj vzela vse, kar se v strugi nabira. No, če erar za Idrijo kaj stori, izpolni le svojo dolžnost. Bomo še lahko zgodovinsko dokazali, kako se je rudarji idrijski v težkih časih Avstrije žrtvovali za skupne potrebe. Oni so se spominjali države, naj sedaj ona nekoliko povrne dobro z dobrim. Če tudi malo pozno pride, vendar dobro, da vsaj enkrat pride.

Dobre knjige

Cerkvena pesmarica za učence slovenskih ljudskih šol. Zložil Danilo

Fajgelj, op. 163. Izdaja za organiste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin. V Ljubljani 1900. Katoliška Bukvarna. — Ta od slovenskih glasbenikov pohvaljena in od c. kr. naučnega ministrstva za slovenske ljudske šole dovoljena pesmarica obsega mašne, obhajilne in Marijine pesmi, nadalje pesmi cerkvene leta (adventne, božične, postne, velikonočne, za križev teden, Duhovo in Sv. Reš. Telo) ter še nekatere razne pesmi za učence dvoglasno. Vse pesmi se lahko pojo tudi enoglasno. Napevi so lahki, melodiozni in cerkveno dostojni ter so se zategadelj hitro udomačili ne samo v šolah, ampak tudi na cerkvenih korih. Partitura kaže dovršeno fakturo in pravi cerkveni slog, kakor sploh vse skladbe za orgle pokojnega mojstra D. Fajglja.

Knjiga s slikami iz sv. pisma za nazorni nauk naši deci je izšla ravno kar v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani pod naslovom »Našim malim. Vzgojne slike iz sv. pisma.« Dolej Slovenci še nismo imeli knjige, ki bi na podlagi nazornega nauka olajšala naši mladini učenje svetopisemskih zgodb, četudi je bila taka knjiga že davno potrebna. — Zgoraj označena knjiga sestoji iz več prav primernih, lepo izvršenih večbarvnih svetopisemskih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in je bo tudi otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstom se bodo neizbrisno vtisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo gosp. katehetom začetno delo v šoli. — Knjiga velja samo 90 vin. in ima na naslovnih strani sliko »Angel naznani pastirjem Jezusovo rojstvo« tako, da je posebno primerna za božično darilo; ne manjka naj pod nobenim božičnim drevescem.

Prvi zobčki

bodo hitro prodrli, brez vsakega krč ali med časom dobivanja zob tako pogosto nastopajočih težkoč v prebavi, ako se da otrokom Scott-ova emulzija. Ona prepreči noči brez spanja, zobčki rastejo močni, ravni in zdravi. 34 letni dober sloves je porok za to trditve. To je brez dvoma, da bo tudi Vaše dete

3114

Scott-ova emulzija

ne samo rado zavživalo, ampak tudi zelo lahko prebavilo, tudi tedaj, ako bi mu mleko povzročalo težave,

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin. Dobl se v vseh lekarnah.

Prista le s to znamko — ribičem — kot garanci skim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Za Božič 1910. Znana tvrdka A. Hirschberg na Dunaju II., Rembrandtstrasse Nr. 19, razpošilja tudi letos kot vsako leto, priljubljeno ameriškostrebno garnituro, obstoječo iz 42 komadov, in sicer: nože, vilice, žlice, zajemalnice za juho in kavu, svečnike itd. po nizki ceni 14 K 40 vin. Več v oglasu.

Mi nočemo imeti glavobola, zobobola, trganja, bodlajev, revmatične boleznij v hrbtu in mišicah. Mi uporabljamo Fellerjev fluid s znamko »Elsafluid«. Dvanajstletica za poskušnjo stane samo 5 kron franko. Želodec utrdijo, pospešijo prebavo in izbornu učinkujejo Fellerjeve odvajalne Rhabarbera-kroglice s znamko »Elsa-kroglice«, šest škatlic franko 4 krone. — Dobe se od E. V. Fellerja v Stubici, Elsa trg št. 16 (Hrvatsko).

Tržne cene Gospodarske Zveze

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 20. decembra 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zliva, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	22	—	Živa vaga:		
Rž	16	30	Goveda pitana	80	—
Ajda	18	40	Teleta teška	112	—
Ječmen	16	70	Teleta mala	104	—
Oves	18	20	Prasici	128	—
Proso belo	18	50	Kostruni	104	—
Proso rumeno	15	80			
Koruzna stara	17	—	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	13	50	Maslo kuhano	225	—
Leča	25	30	od K 200 — do	—	—
Grah	27	—	Maslo surovo od	200	—
Laneno seme	46	—	K 200 — do	—	—
Grasica	20	50	Slanina sveža	166	—
Domača detelja	185	—	(speh)	176	—
Gorenjska repa	80	—	Slanina prekajena	182	—
Fizol Ribničan	26	—	Mast svinjska	90	—
Fizol Prepelčar	27	50	Loj	14	—
Fizol Mandalon	21	—	jaica 100 kom	1	90
Cebula	11	—	Pišanci	4	80
Krompir	7	60	Raca	4	—
Zelje sveže	8	60	Gos	4	—
Zelje kislo brez	9	—			
soda	2	50	Kolonijalno blago		
Repa sveža	8	80	na debelo		
Repa kisla brez	15	40	Riž Rangon od	31	—
soda	70	—	K 25 — do	—	—
Brinje	28	—	Kava Santos od	200	—
Kumna	58	—	K 25 — do	75	50
Orchl	380	—	Sladkor	28	—
Gobe suhe	12	—	Petroleji	—	—
Ječice	5	—			
Zelod	9	—			
Smrekovi storil	5	40			
Seno	4	80			
Slama	4	—			
Stelja	4	—			

Kuverte s firmo,
- - pisma, - -
- - račune itd -
izvršuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

Potrudite se

pred nakupom vporabnih predmetov in daril vseh vrst zahtevati moj glavni cenik s 3000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastonj in franko.
C. kr. dvorni založnik
Jan Konrad
Brüx št. 1416 (Češko).

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne Rhabarbera kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 škatlic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko).

2894

Pljučne bolezni

kašelj, katere,
oslovski kašelj,
influenca

zdravijo zdravniki z

SIROLIN
„ROCHE“

Kdo naj vživa Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na dolgotrajnem kašlju. Kajti boljše je boleznijo odvrniti, kot pa iste ozdravljati.
2. Osebe s kroničnim bronhial-katarom, ki se ozdravljajo s Sirolinom.
3. Astmatični, ki se bistveno zboljšajo z Sirolinom. 75
4. Skrofulozni otroci z bezgavkami, katarom na očesih in v nosu itd., pri katerih Sirolin zelo uspešno vpliva na celoten razvoj.

Zahteva naj se izrecno
Sirolin izvirni zavoj
„Roché“ in zavrne od-
ločno ponarejanja in
tako zvana nadomestila
(Zdravniški predpis).

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Švica) Grenzach (Baden).

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Lvov (Lemberg), 7. decembra: 48,
39, 47, 45, 31.

Brno, 14. decembra: 38, 4, 33, 17, 30.

Inomost, 14. dec.: 13, 80, 59, 29, 8.

3666

Potrtili srcom naznanjamo vsem soro-
dnikom, prijateljem in znancem preža-
lostno vest, da je naša iskreno ljubljena
soproga oziroma mamica, tašča, stara ma-
mica, sestra in teta, gospa

Marija Zorman

trgovčeva soproga

danes popoldne ob 3. uri, previdena s
svetimi zakramenti za umirajočo, mirno
v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage bode v torek t. j.
20. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti
Florijanska ulica št. 4 v rodbinsko rakev
na pokopališče k sv. Krištofu.

Ljubljana, 19. decembra 1910.

Alojzij Zorman soprog.
Meiod, Ivan sinova,

Lepa hiša

se prodaja ob deželni cesti na Stajarskem, z velikim sadnim
vrtom, gostino in malo trgovino, katere se lahko razširi, ker ni
eno uro na okoli nobene prodajalne. Dalje

manjša hiša

3648

z gospodarskimi poslopi in nad 100 orolov rodovitnega zem-
ljišča, skupno ali v manjših delih. Plačilni pogoji ugodni. Več
pove Josip Božič, posestnik Stope pri Sevnici.

Vsak pozna

REKORDIA
kanevas
kos 23 m K 10-80

PERMANENT
cefir 19 m
za 6 braj K 8-60.

Brakate, damaste, platno,
oksforde, barbente, na-
mizno in posteljno perilo
dobavlja 2980

I. gorska tkalnica
STAREK & MACHANE
SPY št. 45

Češko (Orl. pogorje).
Vzorci zastoj.

Gozdni del

če le možno arondiran, v ceni od 2 do
3.000.000 kron, se kupi proti takojšnemu
plačilu. Dopisi naj se pošljejo na: Barona
A. v. S. hauptpostlagernd Innsbruck,
Tirol. 3662

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Hiša z gospodarskim poslopijem in
3 travniki je naprodaj v Pod-
peči št. 4 pošta Preserje. Ceno
pove lastnik **Fr. Padar, posest. Podpeč**
št. 15. 3647

Vajenca

za pekovsko obrt sprejme takoj **Ignacij**
Kukovica Studenec Ig št. 73. 3616

Ústřední banka českých spořitelén

2253 podružnica v Trstu 21-1
obrestuje Piazza del Portosso 3

■ vloge na knjižice 4 1/4 % ■

■ premijove vloge 5 1/4 % ■

■ vloge v tekočem računu po dogovoru ■

— Poštne položnice se pošljejo na željo zastoj. —

Bankni posli vsake vrste. Vadijo in kavaljo.

Samo naravnost

od naše tovarne
kupijo zasebniki
blago za gospode in dame

najboljše kakovosti po naj-
nižjih tovarniških cenah.
Dobi se vsaka meta, Ostanki
po čudovito nizkih cenah.

Zahite ajte vzorce!

Prva slez. razpustlj. tovar. blaga

„**SUDETI**“

Krnov (Jägerndorf) št. 1.
8178 Avstr. - Slezijska.

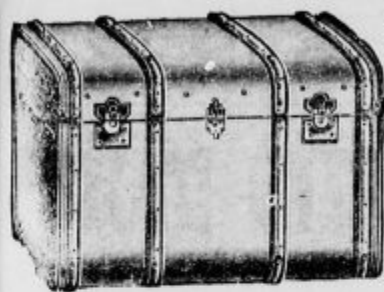
Uvoz kave
Veležgalnica kave

Naročajte sobotnega „Slovenca“!

Župni urad v Vavtvasi razpisuje službo organista in cerkvenika.

Plača letnih 800 K v gotovini, prosto stanovanje in poraba vrta. — Prednost imajo tisti, ki znajo voditi pevski zbor. Nastop ob novem letu. 3566

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbe.

Želozel kovčegi, zapiralni kovčegi, kovčegi za čevlje in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi iz usnja, torbe s pripravo za petov, potrebščine in brez nje.

Jos. Winkler & sin
spec. za kovčege
Dunaj L.
Himmelfahrtg. 7.
Telefon 8207.
Istr. ceniki za-
stojni in franko.
Prepovedno! Za-
bitje za jamčeno
točno posredstvo.

V velikih skrbah vidimo iti

otroke, ko zavlada hud mrz. Žvižga veter in in ko tuli sneženi vihar po cestah. Taka pot v solo po zimi je resnično nevarna, in kdor hoče ohraniti svoje otroke zdrave, temu jih ni treba samo gorko oblačiti ampak naj jim da vedno tudi s seboj dvojico Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj, katere zabranijo prehlajenje in isto takoj naravno odstranijo. Skatljica stane samo K 1.25 in se dobi v vseh tozadevnih prodajalnih, odvrni pa odločno vsako ponarejanje. Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neug. 17.

Kava.

Novine starega znanca.

Nekaj novega o kavi? Kaj se da o nji še sploh novega povedati? Ali ni porabljala množica tovarnarjev sladne kave in kakaoa ter drugih človekoljubov že desetletja, da nam postavi njene škodljivosti jasno in razločno pred oči? Seveda, izgubili smo tem potom tudi marsikateri radosten trenutek, ker so nam obesili kavno ročko nekoliko više, toda s posledicami preiskovalnih vednosti mora se računati, tudi če marsikrat prav težko gre.

Sedaj pa se je po novjših preiskovanjih dognalo, da zasluži naša stara prijateljica kava, da jo zopet postavimo na svoj častni prostor, od katerega smo jo vidli izginiti s tihim obžalovanjem. In radosten nasmeh ukrade se nam na obraze: kavni venčki se morejo zopet prebuditi k novemu življenju in dovoljeno nam je, po obedu zopet piti našo čašo črne kave, ne da bi se bilo bati oškodovanja našega telesa in našega duha. In vse to z dovoljenjem stroge vednosti!

Razodelo se je, da je toli povdarjanji strah pred posledicami uživanja kave enostavno neutemeljen. (Glej: A. Willer: kava, čaj, kakao, stran 4.). Seveda, in to se mora dobro paziti, le pod gotovimi pogoji, ki pa se jako lahko iz-

Pozor!

Selčanje! AMERIKANCI! Poljanci!

Najbolj varno naložen denar v posestvo!

Proda se hišica v dobri legi, 5 minut od mesta s parcelami ali samo z vrtom pod ugodnimi pogoji. V njej je že 50 let dobro vsepujoča manjša trgovina in trafika. Pripravna je za vsako obrt. V slučaju poljedelstva podatki pismeno. Pojasnila daje lastnica Ana Leskovec, trgovka v Škofjiloki. 3669

Najboljša ura sedanjosti in po najnižji ceni. Srebrna ura od K 7— naprej.

Naročitelje pri moji domači trgovki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani, samo nasproti Franciščanske cerkve

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoj.

Tudi najboljši in najcenejši silvalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti Franciščanske cerkve

3149

Edina slovenska kislina da Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezn v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč je tudi osvežujoča

namizna kislina voda.

Odlikovana je bila na meunarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško). kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislino vodo. 2921

Kupilo se suhe hrastove deščice in bukov

(frize) od 25-50 dolge in od 5-10 cm široke, 2 1/2 cm debele. — Ponudbe, katerim je priložiti seznam velikosti deščic, naj se dopošljejo na V. Scagnetti, parketna tovarna v Ljubljani. 3522

polnjujejo. Natančne preiskave so namreč dognale, da ne tvori toli obrekovalni kofein neprijetnih prikazni, temveč, da je v prvi vrsti vpoštevati kakovost aromatičnih olj, ki se nahajajo v žgani kavi, toraj žgalni proizvodi, ki določujejo tvornost živcev. Jasno je tedaj, da se da namišljena nevarnost kave po primernem žganju docela odstraniti, in da je kofein le postranska stvar. Izkušnja tudi naravnost dokazuje resničnost teh izvajanj. Mnogo narodov: Turki, Arabci, Holandci, Buri, so kaj močni kavopivci, a vzlic temu ni še nihče slišal o nervoznem Turku, Arabcu ali Buru, nasprotno, vsi ti ljudje so znani radi svoje neomahljive mirnosti, ki meji mnogokrat kar na hladnokrvnost.

Toraj, način žganja je največje važnosti, če se hoče dobiti zdrava kava in tu se mora priznati, da se pripeti ravno pri tem zares mnogo napak. Ena najnevarnejših nalog je, žgati na navadnih žgalnicah, kajti ne more se nikakor pravi trenutek določiti, v katerem naj se z žganjem neha; poleg tega pa se še vpraša, je li žgalnica sploh tako narejena, da more plin, ki nastane pri žganju in v katerem se nahajajo nevarna olja, tudi takoj izpuhteti, da se ga ne navleče kava. Če se pa kava umstveno žge, izgubi tudi docela svojo škodljivost in smemo se brez vse skrbi veseliti njenih dobrih lastnosti. V res-

nici sicer na škodljivost kave nihče ni hotel prav verjeti, kajti prevečkrat se je izkušalo njene blage posledice. Bilo bi odveč, spominjati na to, kolikokrat nam je dala gorka pijača novo moč in kolikokrat nam je oživila upehane živce. Še dragocenejši so postranski uspehi, ki jih prinaša kava. Sama zase si-ker ni redilo, a ona se da porabljati kot takšno, ker se da použivati z redilnimi tvarinami, ki rede človeško telo, v prvi vrsti s sladkorjem, katerega važnost se vedno bolj spoznava. Za mnogo ljudi je kava neizogibno potrebna k mleku, kojega pusti okus jim za dolgo časa ne bi ugajal.

Toda, kakor že rečeno, lastnosti kave pogojene so v prvi vrsti v primer-nem žganju in zato bo zanimala vsakogar vest, da otvori prva trgovina za uvoz kave v monarhiji v Ljubljani v kratkem času podružnico, v kateri se ne dobiva samo vsak dan sveža in dobro izbrana, temveč tudi umstveno žgana kava. Tvrška Julija Meini-a dosega je v umetnosti žganja kave najvišjo popolnost. Z dovažanjem kisika in skrbljivim takojšnjim odtezanjem škodljivih plinov, žge se kava v strojih, katerih konstrukcija je patent tvrške. Ogromna razsežnost znane veletrgovine pričuje o zaupanju, katero se izkazuje njenim proizvodom in katero se bo tudi tukaj kmalo razširilo. 3639

Epilepsija, Izborni učinki z
Krči, Epileptični om
Nervoznost zak. var.
Cena 7 K.
Zahtevanje zdravni. raz-
pravo št. 33 brezplačno
od glavne založbe: „Apo-
teke zur Austria“ Unaj IX,
ali pa naravnost iz to-
varne: Priv. Schwane-
tische, Frankfurt am Main.

Skodovati

Vam ne more, ako piše-
te takoj po nove vzorce
od blaga za ženske in
moške obleke katere
Vam pošlje proti vrnitvi
franko narodna veletr-
govska hiša 1566

R. Stermecki v Celju.

Odeje za konje (koci) solidno, trpe- žno izvršene.

St. 233. Štajerska odeja iz dia-
ke, povsem karirasta v različnih
vzorcih, kot temeljna harva rajava
z rdeče-višnjevimi ali rdeče ze-
lenimi pasami, rumena z rdeče-
rumenimi pasami, modra z rdeče-
rumenimi pasami, zelena s črnimi
pasami, sivorajava z belimi pa-
sami. — I velikost 175 cm do ga,
115 cm široka K 5.—. — Boljše
odeje K 5-70, 6-60, 7.—, 8-20, 9.—,
9.—, 1.— 0 in višje v bogati izbiri
Nikakz riziko! Zamena dovo-
ljena s i denar nazaj! Pošlji proti povzetju ali predplačju
c. in kr. dvorni založnik

Jan Konrad, pošiljalnica Brūx 1396 (Češko).

Glavni cenik z nad 30.0 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Šmetelca
v Gubljani Kolodvorske ulice 28.
Vahovstru Pojasnila dajo se brezplačno.

Posrečilo

se je pripraviti božično
presencje za malo
denarja, ako dobite bo-
žična darila za Vaše
svoje od moje trdke
zaraditega zahtevajte z
dojico moj bogato
ilustriran glavni cenik
z nad 3000 slikami za-
stoj in poštne prosto.

C. in kr. dvorni
založnik

Jan Konrad,
Brūx št. 1428 (Češko)

Naročajte
„Slovenca“!

Vsaki dan mnogo pohval-
nih pisem in vel. konarici!
3 delni modroci!

iz preprane trpežne
tvarine po ameriškem
sistemu izvrstno blago
pripravi za vsako po-
steljno velikost K 16.—,
18.—, 22.—, boljši K 27.—,
33.—, 40.—. Razpošlji
pod jamstvo franko in
carine prosto po povze-
tju. Zamena dovoljena!
D. Schnurmacher, Taub 246,
2763 (C. 540.) 26

Ceniki in vzorci tudi od
posteljne blaga in iz-
delanih postelj zastoj.

Benzin motor

8 PS in kompletna žaga (Venecijanka) s cir-
larko je ceno na prodaj na graščini Raka pri
Krškem. Natančnejša pojasnila daje oskrbnitvo
graščine tamkaj 3137 (10)

266 — Ustanovljeno 1832. — 52 1

Priznано najboljšie oljnate barve

zmlete s stroji najnoveše sestave, prekašajo vsako
konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno
množino pobrati veliko površino, razpošlji po
nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneza, laka
in steklarskega klesa.

Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.
Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Orehove tropine

kot najboljšo, najizdatnejšo
in najcenejšo krmo mlečni
živini, konjem in prešičem
priporoča tovarna olja M.
IVANČIČ v Medvodah. Orehove tropine vsebujejo
56% proteina in maščobe, torej trikrat več kakor pš-
nični otrobi. Cena zmletim tropinam je K 18.— za 100 kg
z vrečo vred. Zahtevajte vzorce in navodila. 3596 1

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega skupljenega perja K 2, polbe-
lega K 2-80, belega K 4, finega K 6, naj-
boljšega skupljenega K 8, sivoga paha K 8,
belega K 10, prsnega paha K 12, od 5 kg
nadale poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene,
iz zelo gostega jako trpežnega rdečega,
modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaga i per-
nica vel. 180x115 cm z blazinama, velikost 80x58, napol-
njena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom
K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16,
vzglavica K 3, 5-50, 4. — Pernice 180x140 cm velike K 15,
18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4-50, 5, 5-50.
Spod pernice iz grada 180x115 cm K 13, 15. Razpošlji
proti povzetju pošta, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010, Češki les.
Za neupajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ce-
niki o zimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem po-
stelnem blagu zastoj in poštne prosto. 2293

Popolnoma varno naložen denar.

Popolnoma varno naložen denar.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

registrov. zadruga z neomejeno zavezo v lastnem Domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, $4\frac{3}{4}\%$ na leto, brez odbitka rentnega davka,
če je njen ud ali ne, ter obrestuje po katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge, kakor za vse posojilnične obveznosti jamči poleg rezervnega zaklada
in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da
2422 malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti, kakor Kandijanska hranilnica. (1)

Daje po

$4\frac{3}{4}\%$

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po $4\frac{3}{4}\%$ brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od
Rentni davek plačuje društvu samo. Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih
obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesečih
ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.